

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Disputatio III. De Decreto Incarnationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

TRACTATUS II.

De Decreto Incarnationis, & ipsa Incarnatione.

Is, quæ antecedunt Incarnationem & ejus decretum, prædisputatis, accedendum est ad ipsa decreta, & Incarnationem. Sit

DISPUTATIO III.

De Decreto Incarnationis.

In circa decretum Incarnationis, punctus maximus difficultatis versatur, in assignando motivo primario Incarnationis; quo assignato, proportionatè deciditur de qualitate decreti à Deo facti; & ex qualitate decreti deciditur, an Adamo non peccante Christus venisset, vel non? & hoc ultimum, est intentio & finis præsentis disputationis. Nomine autem motivi, non venit hic motivum tenens se ex parte ipsius Dei; nam hoc in omnibus idem est, nempe ipsemet Deus; juxta illud Proverb. 16. *Univerſa propter ſemetipſum operatus eſt dominus.* Sed quaeritur de motivo extrinſeco, & tenente se ex parte objecti voliti, quod ipsum tenens se ex parte objecti voliti, non tantum sit causa impulsiva, sed etiam sit verè causa motiva, quæ duo per hoc distinguuntur; quod causa motiva sit causa simpliciter, & productiva suo modo substantiæ rei, causa autem impulsiva, est tantum causa, circumſtantiarum agendi; qualis est promptitudo, intentio, talitas modi agendi &c. Sic v. g. causa motiva audiendi missam, est solemnitas festi, impulsiva autem, est musica excitans ad devotionem. Ut autem sequamur praxim, quæ usus est hic Suar. disp. 5. Sect. 1. juvat aliqua præmittere de prioritate & posterioritate actuum divinarum, quæ appellari solent signa rationis quia scilicet, sicut signo posito supra rem homogeneam, una pars ab alia discernitur quodammodo, figunturque illo signo metæ, secundum quas, una pars hic definit, & altera hic incipiat; sic etiam, maxime homogeneis, quia identificatis sibi actibus divinis, limites quidam mente nostra ponuntur, successioque quædam & alietas assignatur: cum tamen omnes illi actus idem sint. *Hinc*

PRÆMITTO I. *Certum fide, & metaphysicè demonstrabile esse, omnes actus in Deo idem realiter esse, nec realiter unum actum priorem esse alio.*

RATIO: quia demonstrabile est, Deum esse simplicissimum, immutabilem, perfectissimum, ex simplicitate, infertur identitas omnium actuum divinarum, ex immutabilitate infertur negatio prioritatis & posterioritatis realis; jam enim si posterius aliquid realiter in Deo esset, illo posteriori habito, mutaretur Deus, haberet enim se aliter, quam fuerit, ex ratione autem perfectissimi, infertur utrumque; quia si perfectissimus est, quicquid in illo est, omnem perfectionem possibilem habet: Ergo & unus actus habet perfectionem aliorum: hoc ipso enim non esset perfectissimus; debetque idem esse cum Deo, quia hoc ipso ille actus perfectissimus non esset, siquidem Deus non esset; & Deus pro sua parte, debet esse ille actus: alioquin Deus perfectissimus non esset, siquidem non esset ille actus, qui supponitur esse perfectio. Rursus, eadem ratio perfectissimi, importat negationem posterioritatis & prioritatis realis inter actus: quia ille prior actus, si esset prior realiter, non identificaretur posteriori; aliàs, dum non est posterior actus, jam esset: per identitatem scilicet cum priori. Si autem prior actus non identificaretur realiter posteriori, non esset perfectissimus, quia non haberet perfectionem posterioris realiter actus. Denique, si aliqui actus essent realiter priores, alii realiter posteriores in Deo, vel habuisset omnes illos actus ab æterno Deus, vel nonnisi in tempore? si ab æterno: ergo ab æterno realiter datur prius & posterius, nempe ratione illorum actuum, quos dicis realiter priores & posteriores, quod si concesseris, infertur; Ergo ab æterno non dantur actus priores & posteriores realiter,

realiter, quæ est contradictoria tuæ responsioni, cuius contradictoriæ veritas probatur. Quia æterno nihil est prius; ergo si illi actus, realiter sunt ab æterno, nihil est illis prius; ergo non dantur actus priores & posteriores realiter ab æterno. Quod si Deus in tempore habet aliquos actus realiter priores & posteriores: ergo discit v. g. cum tempore, & nescit v. g. aliquid ab æterno, quod in tempore scit.

PRÆMITTO 2. *Quamvis non detur ulla prioritas inter actus divinos reales, datur tamen quedam prioritas virtualis, & per æquivalentiam.* Quæ prioritas virtualis in hoc sita est: quia scilicet in divinis actibus, datur fundamentum, concipiendi unum actum priorem alio; in quo fundamento, tanquam in virtute principii, continetur intentione nostrâ formanda, & educenda prioritas & posterioritas actuum divinorum.

RATIO: quia nisi detur prioritas dicta, falsum erit, priorem esse origine Filium Spiritu S. & Patrem Filio. Si enim nulla est prioritas in divinis, nulla etiam erit prioritas originis, non datâ enim quasi ratione genericâ, quæ est prioritas; non dabitur ratio quasi specifica, quæ est prioritas originis, quam tamen agnoscit Theologia. Hanc prioritatem virtualem, dicent Scotistæ esse formaliter actu ex natura rei distinctam: Thomistæ appellabunt prioritatem rationis ratiocinata.

PRÆMITTO 3. *Prioritatem virtualem actuum divinorum, posse spectari.* Primò penes potentias itidem virtualiter distinctas, v. g. intellectum & voluntatem. Secundò penes scientias aut volitiones, v. g. penes scientiam simplicis intelligentiæ, conditionatam, visionis. Tertiò penes ipsos actus inter se in eodem ordine. Prioritas penes potentiam est, si actus eliciatur à potentia, nata prius elicere suos actus, præ alia; quæ potentia internæ in Deo, & quoad actiones ad intra, sunt duæ, intellectus & voluntas. Prioritas penes scientias, est prioritas ratione scientiæ, ita ut ille actus sit prior, qui censetur esse actus scientiæ, quæ nata est prior esse reliquis. Prioritas autem volitionis, est prioritas secundum quam movetur & tendit Deus, prius in unum objectum, quàm in aliud. Prioritas autem ipsorum actuû inter se in eodem ordine, in hoc stat; quando hic actus, huius scientiæ v. g. quæ est simplicis intelligentiæ, prior est actu alio, itidem ejusdem scientiæ simplicis intelligentiæ.

De prioritate actuum penes potentias, nulla est difficultas; indubiè enim actus intellectûs, prior est actu voluntatis; quamvis enim concederimus in animasticis, quòd elici possit divinitus, volitio sine cognitione, id tamen non nisi divinitus fieri potest, adeoque per elevationem obedientialem, aut per aliquam voluntatem similem prædeterminativæ, Deo autem nec potentia obedientialis, nec elevabilitas convenit. Sed hoc ipsum cæteris paribus accipiendû, nam cum cognoscit Deus, bis tria facere sex, nō pot-

est ostendi, quòd, per ordinem ad volitionem, prior sit iste actus: cum nulla volitio, sit nata, le- qui illam notitiam, deinde, indubiè scientia visionis, est quid posterius voluntatis divinæ actibus, utpote supponens ipsum decretum divinum. Solum ergo prioritas, tunc concedenda, quando actus est directivus, & præluens alicui volitioni.

Quod si spectetur prioritas aut posterioritas actuum divinorum, penes scientias v. g. nec in hoc est magna difficultas: nam quando quæritur de prioritate penes scientias, quæritur de hoc, an prior sit scientia simplicis intelligentiæ, præ scientia conditionata, & hæc præ scientia visionis? in quo non potest esse difficultas magna, indubiè enim actus omnes simplicis intelligentiæ, sunt priores actibus scientiæ conditionalium, & scientiæ visionis. Ratio est, quia scientia simplicis intelligentiæ, attingit ipsam possibilitatem rei, quæ possibilitas primò est in rebus conceptibilis: hinc fit, ut etiam talia objecta attingens scientia, sit prior reliquis; unde scientia conditionalium, est posterior, scientiæ simplicis intelligentiæ. Ratio: quia determinatio conditionata ad unam partem, quæ est objectum scientiæ conditionatæ, supponit possibilitatē per prius, adeoque cognitionem illius. Prior tamen est scientia conditionalium liberorum, præ scientia visionis. Ratio: quia actus visionis liberorum supponit causas objecti illius, inter quas est ipsum decretum divinum in ordine ad bona opera: quod decretum supponit directivum sui, hoc autem directivum, ex alibi dictis, est scientia conditionalium. Postrema autem inter omnes, est scientia visionis, quia attingit ultimum finem rei, quod est, extra causas esse.

Quod si comparentur ipsi actus inter se, in eodem ordine, major est inter auctores differentia. Cajetanus censet, quòd prioritas & posterioritas actuum divinorum, ex natura & ordine ipsarum rerum, quæ scientiæ aut voluntati objiciuntur, desumatur, distinguitque ordines, ut videre est apud Suar. in ordinem naturæ, gratiæ, & unionis hypostaticæ. Scotus desumit hanc prioritatem ex majori similitudine & propinquitate effectuum cum Deo, idque ex illo principio; ordinatè volens, prius vult id, quod est propinquius fini, quàm ea quæ magis distant. Utriusque doctrina vel exinde impugnatur, quòd hic disputetur, non tantum de actibus divinis, prout vult Deus aliqua extra se, sed etiam de actibus, interna Dei concernentibus, in internis autem Dei, neque sunt illi ordines Cajetani, neque similitudo effectûs major cum Deo, ut voluit Scotus. Ut hoc punctum intelligatur.

PRÆMITTO 4. *Prioritatem & posterioritatem actuum simplicis intelligentiæ, si comparentur inter se, & prout sunt ab eadem scientia, pendere, à prioritate ipsorum objectorum, sive illa prioritas objectorum sit physica, sive metaphysica.* Hoc tamen præmissum continet aliquid controversi;

cum enim Deus non cognoscat cognitione abstractiva, nec cognoscat rationes communes, ex probabili sententia, quomodo ea quæ sunt priora metaphysicè, priori per rationem actu cognosceret, & si cognosceret, cur pro illo priori actus, non diceretur abstrahere? Sed id solvi debet proportionaliter ad dicta de præcisionibus, ubi dicimus, Deum præscindere æquivalenter, non verò formaliter; ita ut v. g. cognoscendo risibilitatem, in quantum est posterior admirabilitate, dicat, Petrus est risibilis, quæ ejus risibilitas oritur ex admirativo: quo actu, quia utrumque cognoscit, & admirativum & risivum, non abstrahit formaliter, æquivalenter tamen abstrahit, quia cum identitate, quam attingit, attingit etiam diversitatem; plane atque si diceret Deus, risibilis est idem quod Petrus, & quod admirativum, si tamen risibile foret distinctum realiter, non esset causa admirativi, sed admirativum, causa risibilis, vel certè æquivalenter abstrahit Deus, quia scilicet cognitio illius non abstractiva, æquivalet perfectione, nostris abstractivis, accomodando sese nihilominus objectorum conditioni.

Quod autem ratio prioris & posterioris in actibus simplicis intelligentiæ, desumi debeat ex conditione objecti, ratio est: quia illi actus accomodant sese ipsis essentiis, prædicatis & exigentis objecti, aliàs difformarentur illæ notitiæ objectis: ergo si aliqua ratio prius petit cognosci, aliqua posterius, seclusis imperfectionibus, prius nosceretur illa quam hæc. Deinde, si petat aliquid, hoc cognosci, hoc à Deo cognoscitur, aliàs Deus difformiter objecto cognosceret: ergo etiam si petat prius cognosci, prius cognosceretur: non enim est major ratio unius, quam alterius; petit autem cognosci prius, quod est prius, quia ipsum illud petere, est prius esse. Rursum, quia nisi ponatur quod per prius noscantur ea, quæ per prius nosci postulant, sequeretur disordo in cognitionibus: quod ipsum probatur. Si, posterius re, cognosceret Deus id, quod postulabat nosci prius re, esset re ipsa disordo in notitiis, & ita esset disordo, prius renoscere conclusionem quæ talem, posterius re præmissas, imò nec esset tunc notitia conclusionis, quia non esset notitia *Ex his*, quod *Ex his*, sunt præmissæ: Ergo etiam esset imperfectio per ordinem ad nostros conceptus, idque cum fundamento in re, si Deus non prius ratione nosceret, quæ prius petunt nosci. Quæ omnia rursus in hoc fundantur, quia non est intellectus divinus in noscendo liber, sed noscit pro objecti exigentia, non nosceret autem pro objecti exigentia, si petentibus illis prius nosci, non nosceret prius. Neque valet, quod in re, omnia illa simul noscat; nam sicut omnificitas divina petit omnia simul nosci, ita & ordinata, per ordinem etiam ad nostros conceptus, scientia, petit noscere prius ratione, quæ petunt prius nosci.

PRÆMITTO 5. *Illi actus scientiæ visionis, sunt priores, qui attingunt objecta prius volita, & illi posteriores, qui attingunt objecta posterius volita.*

RATIO: quia si posterius volitum æquè primo nosceretur cum prius volito, nosceretur sine sua causa & principio: principium enim illius & causa, est ipsa volitio divina, quæ supponitur esse posterior. Quia verò restat quærere, quid prius, & quid posterius Deus voluerit, hinc

PRÆMITTO 6. *Prius exercet se voluntas Dei actibus necessariis, quam liberis.*

RATIO: quia prius cognoscuntur ex modo nostro concipiendi necessaria, quam libera: ergo & voluntas sequens illud lumen, prius se exercebit actibus necessariis quam liberis. Rursum inter actus liberos, prius se exercet circa finem, quam circa media. Ratio: quia finis habet rationem prioris & causæ: Ergo exigentis rerum accomodans sese intellectus, prius illum noscet. Ergo & prius volet voluntas ordinatè volens, utpote per prius sibi propositum. Nihilominus, quia sicut potest Deus facere quodlibet, per quodlibet non implicans, ita potest velle, nisi sit absurdum, quodlibet, propter quodlibet; neque ejus divina libertas est alligata, ut non nisi hæc certa velit, cum neque sit alligata ad optimum: ideo in talibus regula universalis præscribi non potest, exceptis his principiis. Primò, Quod finem semper prius velit, quam media, aliàs inordinatè & quasi per passionem vellet. Secundò, quod in nullo genere inordinatè vult: unde ea quæ sunt priora, prius vult. Tertiò, quod vestigari id debeat ex doctrina Ecclesiæ & Patrum.

PRÆMITTO 7. *Quamvis Deus, prius semper velit finem quam media, hæc nihilominus volitio mediorum, secundum varietatem mediorum, dupliciter considerari potest.* Primò, sunt aliqua media ita necessaria, ut sine illis, vel potius hoc uno in particulari, finis obtineri non possit. Secundò, ita sunt illa media interdum necessaria ad finem, ut nisi hoc unum adhibeatur, possit per aliud obtineri ille finis.

PRÆMITTO 8. *Quando Deus intendit finem non determinat sibi certum particulare medium, tunc potest Deus efficaciter intendere finem, media autem non nisi sub disjunctione.*

RATIO: Tum quia non est magis necesse, ut Deus determinatè velit medium ad finem, quam illud velit finis ipse, & sibi determinet; ergo si finis non determinat sibi media, sed per plura haberi potest, poterit etiam Deus, in aliquo signo rationis, non determinare de illis mediis. Tum quia de facto in scriptura finem voluit Deus non determinando media, v. g. volendo pro redemptione infantis par turturum; aut duos pullos columbarum. Tum, quia quando aliquid est volibile sub disjunctione, idque cum recta ratione, potest etiam à Deo esse volibile sub disjunctione: quia hoc ipso, non esset volibile sub disjunctione, cum recta ratione;

sed

sed media, quæ sibi non determinat finis in particulari, sunt volibilia sub disjunctione, quod probatur. Quia ipsum hoc, quod est finem non determinare media sibi, est fundamentum volibilitatis, sub disjunctione. Nec certè apparet ulla inconvenientia in tali modo volendi: neque enim talis indeterminatio, proficiscitur ex defectu in noscendo, sed quia ipsum motivum, non habet jus, ut necessariò præeligatur. Porro si finis sit determinans sibi certa media, prior erit mediis causalitate, sed non prior erit prioritate independentiæ; quia pro quocumque signo appetitur finis, appeti debet & illud medium: ne sine medio appetatur finis, sine quo appeti finem, est non appeti finem. Quando autem finis potest per alia media haberi, tunc finis est prior mediis, & prioritate causalitatis, & prioritate independentiæ, non quidem à mediis sub disjunctione volendis, sed à medio determinatè volendo. An autem possit esse efficax amor objecti, in quo non includatur expressa ullius medii volitio, de hoc, ubi de causa finali.

PRÆMITTO 9. *Possè aliquid velle Deum, vel in actu primo, vel in actu secundo.* Vult Deus in actu primo, quando attentà rei natura & conditione, amat illius bonitatem, potest item velle in actu secundo, decernendo illius rei extra causas positionem, & per hoc formalisatur amor in actu secundo; hinc amavit Deus præsentè mundum in actu secundo, alios autem possibiles in actu primo. Rursus potest Deus aliquid velle, vel absolute vel conditionatè, dicendo v. g. Volo Christum esse redemptorem peccati Adam, vel certè: Vellem Christum esse redemptorem, si peccaret Adam. His præmissis, sit

QUÆSTIO I.

Utrum Incarnatio fuerit decreta ante prævisum peccatum Adam?

EST hæc alia quæstio ab hac. An Christus venisset, si Adam non peccasset? indubit enim potuisset habere rationes, ut veniret Christus, etiam si Adam non peccasset; manet tamen difficultas, an vi præsentium decretorum nobis per auctoritatem Sacram præostensorum, venisset. *Circa hanc difficultatem tres sunt sententiae.*

I. Est S. Thomæ, & ejus discipulorum, qui proximam causam decernendæ Incarnationis, ponunt fuisse remedium peccati. Ex nostris docet eam Vasq. Valent. Lugo & Amicus; disp. 7. Aldrete disp. 17. licet cum aliquibus limitationibus. Hæc sententia apud Suar. disp. 5. Sect. 2. ita ordinat signa rationis. Voluit primò Deus creare homines, ut fierent beati. Secundò ut id possent habere, decrevit illis dare gratiam. Tertiò, voluit permittere peccatum Adæ. Quartò, prævidit illud. Quintò, voluit remedium adhibere. Sextò, Elegit Incarnationem. Quid

sit sentiendum de hæc sententia, colligetur ex infra dicendis.

II. SENTENTIA est Scoti. Qui docet peccatum prævisum, fuisse motivum, cur in carne passibili & mortali facta fuerit Incarnatio, ita tamen ut substantia Incarnationis, non sit decreta propter remedium peccati, sed ob alia motiva. Sed hæc sententia non accipit simpliciter phrasēs Scripturæ & Patrum, quia Scriptura ipsam substantiam Incarnationis, & non solam possibilitatem Christi, dicit esse in remedium peccati. Ut S. Paulus ad Gal. 4. *Misit Deus filium suum, &c. ut eos qui sub lege erant, redimeret.* Et ad Tim. 5. v. 19. *Christus venit in hunc mundum, peccatores salvos facere.* Et Joan. 3. *Non enim misit Deus filium suum ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum.* Nicænus expressè dicit. *Quod propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de cælis.* Ex quo testimonio sic conficitur argumentum. Vera est hæc propositio per Scotum; Non propter nostram salutem descendit. Et tamen vera est de fide: *quod propter nostram salutem descendit.* Ergo, cum ex contradictoriis una debeat esse vera, & alia falsa, cum affirmativæ sit de fide vera, negativæ debet esse falsa, quod verò sit vera per Scotum, probatur. Propter hoc descendit, quod est motivum Incarnationis, nam propter hoc descendere, & ex hoc motivo descendere, verbis differunt. Sed motivum descensus non est nostra salus, per Scotum; ergo non propter illam descendit.

III. SENTENTIA est Suar. loco citato, præcipuè Sect. 4. quæ est media inter illas duas. Nam primum motivum de substantia Incarnationis, dicit esse excellentiam mysterii, & ex vi hujus decreti dicit venturum fuisse, Adamo non peccante, consentitque cum Scoto. In secundo signo rationis, ut se explicat, in *Dico Tertiò*, decrevit Deus iteratò substantiam Incarnationis, in remedium peccati, decreto illo cadente, non in solum modum Incarnationis, sed simpliciter & absolute in ipsam Incarnationem, prout facta est in remedium peccati, consequenter dicit ex vi hujus secundi decreti, non venturum fuisse, Adamo non peccante; per quod concordat cum S. Thoma, & dissentit, à Scoto, à quo etiam clare dissentit, asserens ex prævisio peccato, decretam esse substantiam Incarnationis, & non solum modum.

Ut proponatur quid sentiendum, sit

DIFFICULTAS I.

Proponuntur defendenda.

NEC conclusionem commodè formare, nec ejus probationes afferre possemus, nisi prius præmittatur tota series decretorum, rationibusque firmetur. In signis autem istis formandis, ita procedetur, ut ex parte intellectus ostendatur,

datur, quid præcesserit; & ex parte voluntatis, quid proportionaliter secutum sit. Deinde hoc etiam servabitur, ut unum signum appelletur, tota complexio noscivitatum & volitivitatum illius classis, sicut enim appellatur instans Angelicum, tota series cogitationum vel volitionum, licet illæ durent per tempus, modò ad idem spectent: ita & appellari possunt ea, signum idem rationis, quæ ad idem spectant, ita ut sit unum signum, indivisione seu revocabilitate; præcipue cum possit intellectus metas has ponere, seu signa, attendendo ad classem revocabilitatis.

Pater Joannes Morawski hinc Quæst. 3. art. 2. ita de hac materia discurret. Quòd scilicet deur quidem prioritas nihil omnino conducit, tamen hæc prioritas præsentis quæstionis difficultates. Ad hoc enim verificandum, quòd Christus venisset Adamo non peccante; quid quæso refert, quòd ego concipiam, prius fuisse decretum de existentia Christi, & postea prævisionem peccati: si extra meum intellectum, in ipsis actibus non fuit prioritas. Et certè, Christum venturum fuisse Adamo non peccante, & similiter, Deum non esse causam peccati, sunt veritates reales; Ergo verificari debent independenter à nostris de Deo conceptibus; independenterq; à distinctione rationis reperibili, inter actus Dei liberos. Proinde Deus, per unicum etiam virtualiter intrinsecè decretum, ab æterno disposuit de Christo &c. Admitti tamen posse dicit idem, quòd distinguantur virtualiter intrinsecè scientia simplicis intelligentiæ, & scientia media, à decreto Dei & scientia visionis. *Hæc doctrina*

NON SATISFACIT. Concedo quòd inter actus divinos non detur ulla prioritas realis, hoc est realiter distincta. Nego tamen, ex eo sequi debere, quòd nulla jam sint signa rationis assignanda in decreto de Incarnatione; quæ signa, hoc ipso, quia signa rationis sunt, non debent poni cum prioritate reali: & tamen in illis etiam assignandis, videtur esse difficultas, non expungenda ab ulis scholarum, cum eam prima scholasticorum ingenia tractarint. Rursus quæro, an sit prioritas realis inter scientiam simplicis intelligentiæ, & inter scientiam mediam, vel non? indubiè non est prioritas realis, cum hæc ne quidem inter Personas divinas detur. Quæro ulterius, an illæ ipsæ scientiæ, sint inter se distinctæ distinctione virtuali intrinsecà, ad eum modum, quo dicit ille distingui illas duas scientias, à decreto libero Dei, & à scientia visionis: si sunt distinctæ; ostendatur imprimis, quòd nam sit illud tertium & quidem inclusum in ipsomet Deo, ratione cuius, distinguuntur realiter in tertio: si enim est aliquid extra Deum, eodem jure dicam, distinguui virtualiter intrinsecè intellectum & voluntatem, ratione distinctæ realiter v. g. intellectus, quæ est quid tertium, quòd est extra esse hominis, utpote non identificata homini:

recursusq; ad istud tertium extra Deum reperibile, erit recursus in explicanda distinctione virtuali in divinis, ad connotatum extrinsecum, nullo enim differet hæc sententia à sententia connotantium. Imò, si scientia simplicis intelligentiæ & scientia media distinguuntur virtualiter intrinsecè, hoc ipso, cum & scientia simplicis intelligentiæ, habeat suum objectum in decreto de Incarnatione completè sumpto, & scientia etiam conditionata, hoc inquam ipso, erit necesse in decreto hoc partiri prioritates & posterioritates istas virtuales intrinsecas. Si autem scientia simplicis intelligentiæ, & scientia conditionata, non sunt scientiæ distinctæ virtualiter, & si de illarum prioritate in ordine ad hoc, ne Deus v. g. sit causa peccati, non debemus esse solliciti, utpote habentibus prioritatem solum rationis, ergo etiam non debemus esse solliciti, qualinam scientiâ dirigatur Deus, ut salvâ libertate conferat nobis gratiam efficacem, & in sententia Suarii, ut possit prædefinire actus bonos. Est quidem veritas realis, quòd Deus non sit causa peccati, quòd Deus non lædat libertatem suâ scientiâ, aut collatione gratiæ efficacis, pertinet tamen ad Theologum, ostendere, quâ viâ id fiat, per ordinem ad nostras intentiones, intellectumque nostrum talia dispicientem, Deo cæteroqui continente in se perfectionem, talia suâ entitate salvandi. Addo, duplicem nos in Deo posse concipere virtualitatem: unam intrinsecam ut appellat explicans, inferentem distinctionem realem in tertio, in nostris principiis, dicitur virtualitas in ordine ad prædicata primò intentionalia, vi cuius, hoc quòd convenit uni, non convenit alteri, etiam in sensu reali. Alia virtualitas est quam explicans appellat extrinsecam, & in nostris principiis, (ubi de actu Dei libero) dicitur esse æquivalentia, vi cuius, sine ulla pluralitate, præstat hoc Deus, quòd præstaret pluralitas, & sine ulla prioritate, præstat hoc, quòd in creatis præstaret prioritas & posterioritas. Prima illa virtualitas non habetur in decreto de Incarnatione & ejus signis, quia nullum ejus adstruendæ fundamentum: habetur hæc posterior; negoq; illam non esse sufficientem, ut, per ordinem ad intellectum, salvet, quare Deus non sit causa peccati: salvet item, quomodo Adamo non peccante Christus venisset, vel non venisset.

Punctum Difficultatis I.

De primo & secundo Signo.

Quod attinet ad primum Signum, quòd appellari potest, Signum fundamentale seu principii.

ASSERO I. In primo Signo rationis, cognovisse Deum possibilitatem communicationis suæ, ad extra.

RATIO: quia illud ratione nostrâ debuit præcessisse in mente Dei, ante cætera signa,

*k

quod

quod ante omnia præsupponi debet, sed possibilitas illius communicationis ante omnia præsupponi debet. Tum quia, si, antequam formetur propositio, debet esse præcognitio de subiecto & prædicato, etiam in Deo, antequam dicat, volo v. g. Deum fieri hominem, debuit præcedere cognitio naturæ hominis, & possibilitatis uniendi ei Personæ divinæ. Tum quia, si vellet v. g. Incarnationem, vellet Deum fieri hominem, cuius possibilitatem si antè non præcognovisset, nesciret, an non vellet Deum hircocervum fieri? Tum quia, si non cognita possibilitate communicationis, vellet se Deus communicare, vellet aliquid, quod nesciret an posset? adeoque non vellet modo, qui Deo dignus sit.

DICES. Sufficiet ut simul cognoscatur possibilitas communicationis, in ipsa præcognitione ad decretum communicationis.

RESPONDETUR. Si per simul intelligas simul tempore, id certissimum est: Si per simul intelligas simultatē rationis: Negatur, quod assumitur; prior enim est ratione possibilitas rei reliquis omnibus, & prius attingi debet, ut dictum.

ASSERO 2. *In eodem signo rationis, vel potius classe signi, cognovit communicationem illam possibilem in tribus stare, in ordine natura, in ordine supernaturali, in ordine unionis hypostatica.* Dico potius, in ordine supernaturali, quam in ordine gratiæ; eo quod multa sint supernaturalia, quæ non veniunt nomine gratiæ; quæ tamen ad nullum ordinem possibilem rerum revocarentur.

RATIO asserti. Quia Deus non cognoscit solas rationes abstractas & universales: Ergo non cognovit possibilitatem communicationis suæ solum in abstracto; Ergo simul in concreto & in particulari illam attigit. Hæc autem possibilitas communicationis, non stat pluribus, quam tribus illis; hinc quia cognovit possibilitatem communicationis suæ, cognovit tres illos ordines. Præcipue autem, quia possibilitas merè in abstracto, etiam per æquivalentiam attacta, non est proximè directiva executionis, quæ particularium non nisi est.

ASSERO 3. *In eodem signo, cognovit illam possibilitatem unionis hypostaticæ cum Personis divinis, non autem determinatè tantum Verbi.*

RATIO est: Tum quia antequam formatum est decretum de Incarnatione VERBI, vel cognovit Deus possibilitatem, ut aliæ Personæ incarnarentur, vel non? Si non cognovit: Ergo nec est possibilis illa Incarnatio, omne enim possibile Deus cognoscit; ergo ulterius habebit vim terminandi naturam creatam VERBUM, & non habebunt reliquæ Personæ, eritque inter illas inæqualitas, quæ omnia rectè dici non possunt. Si autem Deus cognovit possibilitatem Incarnationis aliarum Personarum; cum prius, ut dictum est, ad possiblem sese porrigat noticia Dei, etiam in formando decreto de Incarnatione: fit, ut ad hanc possibilitatem attendere de-

buerit. Tum quia, nihil est absurdi, ut, cum fundamento in re, concipiatur à nobis tale decretum: Assumeret naturam humanam VERBUM, quam æquè assumere reliquæ Personæ possent, sed placet ut assumat VERBUM: Ergo debuit præcognosci, quod reliquæ etiam Personæ assumere possint eandem; jam enim illud, placet, haberet se per modum electionis inter plura, adeoque præcognita. Tum quia est impossibile, ut fuerit decretum de Incarnatione VERBI, quin prius præcesserit cognitio de possibilitate Incarnationis, ut dictum supra; Ergo etiam est impossibile, quin præcesserit cognitio de possibilitate Incarnationis, reliquarum personarum. Quod probatur, quia illa cognitio est comprehensiva, intuitiva, & ad æquata; consequenter, videns rationem terminandi naturam humanam, non esse ipsi Verbo adstrictam.

Huic signo rationis, respondit in Deo complacentia & primus appetitus illius. Dico complacentia, quia iste actus primus est ante omnes alios, & non decretum, quod alios actus voluntatis, ante se deposcit. Quod autem secuta sit complacentia, ratio est: quia nisi illa fuisset secuta, non processisset Deus, ad formandum decretum de communicatione; sicut nec nos quicquam efficaciter volumus, quod in ante nobis non complacuerit, & cuius volendi efficaciter appetitum non habuimus; cumque Deus possiblem necessario amore amet, cum etiam attentum fuerit illis notitiis ad possibilitatem, necessario illam amabit Deus.

Quod ad secundum signum rationis attinet.

Cum complacentia & appetitus simplex transeat in decretum efficax, propositis rationibus, appellari poterit hoc secundum signum, *Investigatio rationum.* de quo

ASSERO 1. *Motivum primum, quod habuit Deus ad actum ponendam possibilitatem communicationis suæ, per unionem hypostaticam fuisse intrinsecam excellentiam mysterii.*

RATIO 1. asserti, quia ea, quæ sunt in ordine ad se, prius sunt iis, quæ sunt in ordine ad aliud; Ergo & motivum, quod est ad amandum efficaciter bonitatem rei, prius est istud, quod petitur ex ipsa intrinseca ejus bonitate, quam quod petitur ex bonitate illius ad aliud; Ergo & motivum amandæ efficaciter Incarnationis, propter excellentiam ejus intrinsecam, & in ordine ad se, prius erit reliquis motivis; supposito, ut dictum supra, quod Deus omnia ordinatè velit.

RATIO 2. Vel cognovit Deus excellentiam mysterii decernendi, vel non? si non cognovit: Ergo dabitur aliquid cognoscibile incognitum à Deo. Si cognovit: vel poterat illam assumere tanquam motivum decreti, vel non poterat? Si non poterat: ergo excellentia mysterii & bonitas non est secundum se appetibilis, adeoque nec est bonitas mysterii. Si autem poterat: ergo

illam

illam defecto assumptis, quia modus agendi Deo, debet tribui quam perfectissimus, perfectior autem est iste modus, qui, dum movetur, omnes rationes perpendit, propter quas moveri possit; nisi aliquas pro libertate refutasse aliunde convincatur: quod in presenti ostendi non potest.

RATIO 3. Quæ amore necessario nata est prosequi voluntas Dei, non potest non apprehendere & non amare voluntas Dei; sed excellentia mysterii Incarnationis non potest non amari à divina voluntate, quod probatur. Excellentiam divinam non potest non amare voluntas Dei; sed excellentia Incarnationis, importat excellentiam divinam; Ergo illam non potest non amare voluntas divina. Neque exinde sequitur, necessitatem esse Deum ad ponendam Incarnationem, quia alia est hæc propositio: Positionem unionis hypostaticæ, necessario amat Dei voluntas, & alia hæc: Excellentiam unionis hypostaticæ necessario amat voluntas, prior propositio est falsa: quæ si est falsa, non necessario positionem Incarnationis volet Deus: posterius autem verum. Et licet potuerit Deus amare hanc excellentiam, & non moveri illà ad positionem Incarnationis, pro sua libertate; preteritum tamen est, quod etiam illà fuerit motus ad ponendam eandem. Quia ex una parte non constat ex scriptura oppositum; ex altera parte, cæteris paribus, melius est ex altiori motivo Deum agere, & quod sit magis condignum Incarnationis mysterio, & ne sit tanti motivi infelicitas magna, à voluntate Dei refutari.

Dices cum Amico disp. cit. n. 42. Motivum hoc non esse expressum in scripturis, ergo illo motus esse Deus non debet dici; neque enim necessario illo motivo movetur.

RESPONDET SUAR. Quod in scripturis non nisi motiva extrinseca, & quæ pertinebant ad finem operantis, exprimantur, non autem motiva intrinseca, & in ipso objecto, quod ponitur, incluita. Sic v. g. non exprimitur, quod angeli sint producti propter excellentiam universi, propter excellentiam gradus intellectivi, &c. quod tamen omnes supponunt. Dicit etiam posterius, motivum hoc, non quidem clarè, sed virtualiter expressum in scripturis: nam scriptura dicit Christum volutum esse ut finem, finis autem quæ talis, propter se, non propter aliud amabilis est, adeoque propter suam excellentiam.

RESPONDETUR 2. Conformiter ad rationes pro asserto adductas; dignitas Incarnationis secundum se, non movet necessario voluntatem Dei. Nego, accepta secundum sui positionem simpliciter. Concedo.

ADDI solet. Voluntatem Dei, tanquam articulum fidei, investigari ex scriptura, licet voluntas Dei, quæ non infert articulum fidei, possit aliunde investigari; quale est principium illud, quod Deus conformiter operetur ad pro-

portionem & ordinem rerum: ex quo principio S. Thomas infert, dari debere habitus infusos, ut ita connaturalius operemur, & tamen illorum infusio spectat ad voluntatem Dei; cum ergo proportio sit talis, ut finis prius intendatur quam media, sit, ut excellentia Christi, quæ habet rationem finis, probabilius intendatur primò. Rursus, Agens, connaturaliter, id prius intendit, quod conducibilis est fini, & cum ad Dei gloriam, Incarnatio quæ talis sit conducibilior, dicitur illa primò intendi. Item de potentia absoluta poterat sibi elegisse Matrem, quæ non esset immaculatè concepta, & tamen quia nobis aliunde oppositum non constat, intelligimus, Deum id, quod maternitatis proportioni convenientissimum fuit, operatum fuisse, cum ergo etiam dignitati Christi convenientissimum fuerit, intendi propter sui excellentiam, & propter excellentiam finis, non immerito sentimus ita Deum egisse, nisi aliud ex SS. scriptura, vel traditione constet.

CONFIRMATUR assertum ratione communis oppositæ sententiæ, quæ etiam utitur Amicus loco citato, quæ ad propositum sic aptatur. Non decuit tantum mysterium, nisi propter gravissimas dignissimasque causas prædestinari; gravissima & dignissima causa fuit excellentia mysterii. Major assumitur à Theologis ad varias materias. Minor probatur. Nulla maior digniorque causa excogitari potest, quam ipsa excellentia increata, in hac unione inclusa, & per admirabilem Dei sapientiam, creatæ vilitati unita; hæc enim est major, quam satisfactio pro peccatis, major quàm naturæ humanæ exaltatio, sistendo in illa præcisè. Ergo.

ASSERO 2. Secundum motivum in eodem signo, fuit creata excellentia Capitis & Finis.

RATIO 1. asserti est, plures autoritates Scripturæ, quas adducit Suarez disp. 5. Sect. 2. Suffecerit duos locos adducere.

Primus ad Col. 1. *Habemus redemptionem, per sanguinem ejus, remissionem peccatorum, qui est imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creature, quoniam in ipso condita sunt universa, in cælis, & in terra, visibilia, & invisibilia, sive Throni, sive Dominationes, sive principatus &c. omnia per ipsum, & in ipso creata sunt, & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant, & ipse est Caput Corporis Ecclesiæ, &c.* Ex quo loco sic formatur argumentum. Per oppositos, vera est hæc propositio: Nulla res est propter Christum intenta, quæ propositio est contraria ei: Omnia sunt propter Christum intenta, & tamen illam dixit Apostolus loco citato. *Omnia inquit, in illo constant.* Hinc Lyranus & alii, hunc locum; *Omnia per ipsum constant, interpretantur; Omnia sunt propter Christum, tanquam propter finem.* Vera item per oppositos est hæc propositio: Omnia sunt ante Christum; Apostolus autem dicit: *Ipse est ante omnes.* Ergo non concordant cum sensu Apostoli.

2. Autem locus, est ejusdem S. Pauli ad Ephesios 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, & benedixit nos in omni benedictione spirituali, in caelestibus, in Christo.* Illa item verba, ejusdem loci: *prædestinavit nos per IESUM in ipsum.* Ubi, ly *Per*, indicat rationem Capitis meritorie influentis, ly autem *In*, habitudinem causæ finalis, ex quo loco, sic formatur argumentum. Si Christus non fuisset à Deo intentus, ut Caput & Finis creaturæ, non essemus in illo benedicti omni benedictione spirituali; jam enim pro illo priori, quo nondum fuit decreta Incarnatio, habuisset Adam gratiam, fuissetque benedictus benedictione spirituali, & non à Christo; nec fuisset Christus Caput super omnem Ecclesiam, jam enim pro priori intelligi potuissent Angeli habuisse gratiam, & non à Christo; adeoque non fuisset Caput omnis Ecclesiæ: siquidem non fuisset Caput alicujus Ecclesiæ, quam primi parentes & Angeli constituebant; falsaque deberet esse hæc universalis: Christus est Caput omnis Ecclesiæ, cum verò foret particularis, alicujus Ecclesiæ, non est Caput.

RESPONDET Lugo ad locum ex Epist. ad Coloss. accipienda hæc esse, non secundum naturam humanam, sed secundum divinam.

CONTRA est. Tum quia duo Concilia, Sardicen. Epist. ad omnes Episc. & Ephes. par. 1. c. 3. & par. 3. c. 27. Cyrilli item Alexandr. lib. 5. thesauri c. 8. Anselmus in 1. ad Coloss. S. Thom. 3. part. q. 4. a. 5. de homine Christo intelligunt, & expressè glossa, *secundum id inquit, quod unigenitus est fratres non habet; secundum autem id, quod primogenitus est, fratres dignatus est vocare omnes, qui per primatum ejus, in ejus gratia remanserint.* Tum quia, quicquid de Christo dicitur, de ejus humanitate, si possit accipi, debet etiam accipi; præsertim, si per hoc magis dignificetur humanitas Christi, & nihil obstat; magis autem dignificabitur, si iste locus etiam de humanitate accipiatur. Tum quia, quid magni dixisset scriptura de Christo, si id dixisset de illo tanquam de Deo? cum tamen hoc loco exaltare velit Christum Paulus.

RESPONDET idem, ad locum ex Epistola ad Ephesios adductum, significari prioritatem durationis, quod scilicet, antequam essemus, jam Deus nos elegerit.

CONTRA, quia nullum est fundamentum, quod illic agatur de sola prioritate durationis, quando autem adducit glossam, quæ docet, electionem esse ante mundi constitutionem, quia est ab æterno, id verum est; sed glossa nihil dicit de illa emphatica particula *in ipso*, quæ significat habitudinem finis & capitis influentis; neque intererat glossæ, loqui de signis rationis, verificabiturque quod ab æterno sit facta electio, quavis pro priori signo antecesserit prævisione peccati. Deinde verba hæc simpliciter accipienda, si nihil obstat; simplici autem accipientur, si non restringantur ad solam durationem.

RATIO 2. Autoritas Patrum, tres seliguntur.

1. Cyrilli lib. 5. Theauri c. 8. ubi sic ait. *Præfundatur ante nos Christus, & in ipso omnes nos superadificamur, idque ab initio mundi, in præscientia Dei; ut, cum ordine divino, benedictio, maledictio, nem antecesserit, & damnationem in mortem, vitæ pollicitatio, & Servitutem Diaboli, adoptionis libertas: possit natura, superatis malis quæ interim acciderunt, in pristinam, per gratiam Christi qui fundavit eam in bonis, dignitatem recurrere.* Tota hæc autoritas Cyrilli sic urgetur. Si in priori signo præcessit peccatum Adæ, quam Incarnatio, ergo non est præfundatus ante nos Christus: sed nos cum nostro peccato ante illum; ergo maledictio præcessit benedictionem, & damnatio, vitæ pollicitationem, quæ omnia negat Cyrillus.

RESPONDET Lugo. Etiam Cyrillus docuit in antecedentibus verbis, prius fuisse in præscientia Dei peccatum, quam Incarnationem.

CONTRA, quia hoc ex nullis verbis Cyrilli clare inferitur. Verba ex quibus id deduceret Lugo, sunt: *Sciebat enim, inquit, Deus, mortales nos futuros propter peccatum; & ideo ex misericordia sua ante secula constituit, ut Verbum suum, homo, & initium viarum suarum, & fundamentum fieret.* Sed ex his verbis nihil colligitur contrarium; nam etiam in his verbis appellatur Christus, *initium viarum & fundamentum*: jam autem per Lugo, initium viarum, essent potius creaturæ prædecreta. Fortè etiam innuit hic Cyrillus, quod Incarnatio, non tantum motivo Capitis & Finis, sed etiam motivo Redemptoris, sit decreta, quod infra admitteatur. Vel certe loquitur de scientia approbationis, quæ approbavit congruum fuisse, quod primò decreverit Christum, sciens mortales nos futuros propter peccatum.

2. AUTORITAS sit Ruperti lib. 3. de gloria & honore Filii hominis in Matth. & lib. 3. de gloria Trinitatis c. 20. *Religiosè dicendum, reverenterque est audiendum, quia, propter hunc hominem gloriam & honorem coronandum, Deus omnia creavit.*

3. AUTORITAS ejusdem est infra. *Rectius dicitur non hominem propter Angelos, sed propter quandam hominem, Angelos quoque factos esse.*

RATIO 3. asserti. Quia, quamvis oppositi afferant pro se autoritates, hæc probant tertium motivum, de quo infra. Cumque etiam nostra sententia tueatur se, & Patrum, & Theologicæ autoritate, & ex altera parte, nostra sententia magis exaltet humanitatem Christi, vel hoc ipso titulo præferri debet. Et certè habere rationem Finis, est id, quod inter dignissima Christo tribui debet; cur ergo non tribuetur?

COLLIGES. Quod posito hoc motivo, & posita voluntate sequente hoc motivum, simul etiam voluta sint creaturæ. Tum quia, impossibile est velle relativum, & non velle illius terminum: sicut est impossibile, velle Patrem, & non velle, illum habere filium: jam autem ratio Capitis, est ratio relativa ad membra. Tum quia si hoc negetur,

tur, non intelligitur Deus communicare se voluisse perfectissimo modo: siquidem rationem causæ finalis, quam etiam ipse Deus exercet, nulli extra se communicaret; non enim jam communicasset illam Christo: si enim communicasset Christo, deberet jam tunc agere de creaturis, tanquam ordinabilibus in finem, de quibus, dicis, non illum egisse. Tum quia in maiorem hoc Christi gloriam cedit; nam hoc ipso ponetur, quòd, in omni signo sui, perfectissimam causalitatem exercuerit: quam non exercuisset, si pro illo signo, non intelligerentur etiam creaturæ. Quando autem Christus dicitur esse deus, ante omnem creaturam, ly, *Ante*, significat prioritatem causalitatis, non prioritatem independentiæ; consequenter non propter universum Christum intentum, sed universum propter Christum; alias in universo, & per universum, omnia constarent, contra S. Paulum.

Punctum Difficultatis 2.

Continuatur difficultas secundi Signi.

ASSERO 3. In eodem signo rationis volitum esse Christum tanquam redemptorem, aliorum quidem præservativum, & aliorum curativum, si caderent. Hoc assertum ut intelligatur.

SUPPONO 1. Christum potuisse spectari ut redemptorem in actu primo, hoc est, potentem redimere, & ut redemptorem in actu secundo, hoc est actu redimentem.

SUPPONO 2. Redemptorem in actu secundo spectari posse, vel ut redemptorē in statu absoluto, vel ut redimentem pro statu conditionato. Redemptor spectatus in statu absoluto, est redemptor ex prævisio peccato, pro statu actuali absoluto, eoque prævisio per scientiam visionis. Secundo potest spectari redemptor pro statu conditionato, si scilicet indigerent creaturæ redimendi; hæc prævisio exercetur, in nostris principiis, per scientiam conditionatam.

SUPPONO 3. Redemptorem duplici titulo spectari posse; primo redemptorem curativum, & hæc redemptio extenditur ad prævisionem peccati, in statu absoluto: extenditur etiam ad statum conditionalem, in quo prævidetur peccatum si; nam etiam tali peccato si, convenit redemptio curativa. Secundo redemptor potest spectari præservativus, ne scilicet labantur in peccatum: quam distinctionem redemptoris bonam esse, probatur. Tum quia admisit illam Alexander VII. in Bulla de Immaculata Conceptione: quæ incipit, *Sollicitudo &c.* edita 1661. *Vetus est Christi fidelium, erga ejus Beatissimam Matrem Virginem MARIAM pietas, sentientium, ejus animam, in primo instanti Creationis, &c. intuitu meritum Christi IESU ejus Filii humani generis redemptoris, à macula peccati Originalis, præserva-*

tam immunem. En merita Christi præservativa. Docuit idem S. Bernardus Serm. 22. in Cantica. Ubi quærens, quomodo Christus, & Angelum & hominem redemerit, ait, *Et hæc, inquit, ratione fuit æquæ utrique redemptio; solvens illum, & servans istum.* Similia habet Fulgentius lib. ad Trasimundum cap. 2. Et Cyrillus supra citatus. Tum quia possibilis est talis redemptio, nec est fundamentum ullum negandi, talem modum redemptionis, in parte, convenisse Christo. Tum quia si redemptio non est ulla nisi curativa, & si non est ulla nisi ex prævisio absoluta futuritione peccati, debuisset Beatissima Virgo, prius esse concepta in peccato originali, & posterius mundata, quomodo enim redempta fuisset à Christo. Rursus, Christis meritis suis largitur prædestinatis perseverantiam, idque vi sue redemptionis, tunc quæro: vel redemit illos, in ordine ad perseverantiam finalem, redemptione curativā, aut ex prævisio finali impenitentia pro statu absoluto, vel redemit aliā redemptione, & non prævisio impenitentia finali in statu absoluto? Si secundum: Ergo jam concedis intentum, nec enim est alia redemptio præter curativam, nisi præservativa. Si primum ergo & redemit eos, ab impenitentia finali curativè, & non redemit. Redemit, ut dicis; non redemit autem, quia illa & esset finalis impenitentia, à qua facta redemptio, & non esset: esset, ut supponitur; non esset autem, quia impenitentia finalis, non est, post quam sequitur perseverantia finalis. *His suppositis*

RATIO 1. asserti est. Sacra Scriptura, quæ frequenter meminit venisse Christum ad nos redimendos, talis est locus Pauli ad Tim. 3. *Christus IESVS venit in hunc mundum peccatores salvos facere.* Ubi solam substantiam Incarnationis significat. Et ad Galat. 4. *Misit Deus Filium suum* (En substantiam Incarnationis) *ut eos qui sub lege erant redimeret.*

RATIO 2. asserti. Auctoritas Conciliorum, in particulari Nicæni; *Propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cælis.*

RATIO 3. Auctoritas Patrum, quos vide apud Amicum citatum Sect. 1. à n. 22. Suar. disp. 5. Sect. 2. Valent. disp. 1. q. 1. punct. 7. suffecerit Augustinus tract. 36. in Joan. *Creator hominis homo esse dignatus est, factus est quod fecerat, ne periret quem fecerat.*

COLLIGES autem, vi hujus motivi, sicut ex prævisio conditionata futuritione peccati, movebatur titulo redemptoris proportionati, nempe curativi aut præservativi; sic etiam decrevisse Corpus Christo proportionatè, in ordine ad accidentia passibilitatis vel impassibilitatis, quod ut intelligatur.

SUPPONO 1. Duplicem esse passibilitatem, quandam remotam & radicalem, quandam proximam & formalem. Radicalis, seu remota passibilitas, stat in ipsa complexione corporis,

quæ pugnantiâ quatuor humorum, inter se temperatur, estq; principium patiendi, nisi aliunde impediatur. Formalis autem & proxima passibilitas, importat negationem illius impedimenti; quod impedimentum est, vel qualitas aliqua superaddita impeditiva doloris, vel specialis providentia, quæ ita pugnam illarum qualitarum continet, ne una excedat aliam, & excessu, dolorem, vel dispositionem ad mortem, causet.

SUPPONO 2. Vi illius motivi, decretam esse passibilitatem remotam Christo. Ratio: quia sine hac non potuisset esse verus homo, qui stat vero corpore humano; verum autem corpus humanum indiget tali combinatione. Non erat tamen necesse illi passibilitatem proximam decernere; quia sicut, sine passibilitate proxima, possunt stare vera corpora in beatis, sic pro illo instanti, poterat etiam stare verum corpus Christi, sine passibilitate proxima.

SUPPONO 3. Et potuisse, & decrevisse defacto passibilitatem conditionatam Corporis Christi, in ordine ad peccatum conditionatè prævisum: quod scilicet, si deberet venire tanquam redemptor curativus, esset habiturus passibilitatem; & si deberet venire, non nisi tanquam redemptor præservativus, deberet habere impassibilitatem. Ratio suppositi: quia ex una parte id non repugnat, ex alia parte talis modus determinandi passibilitatem, magis est proportionatus motivo, quod erat redemptor: sicut enim proportionatè redemptor destinabatur, vel curativus vel præservativus: sic etiam proportionatè destinaretur, in carne passibili proximè, vel impassibili. Et quamvis quidem prædestinatio sit perfectissimus actus divinæ providentiæ, perfectissimæ autem providentiæ actus est, & finem & media in particulari determinare; hoc tamen spectat, non ad providentiâ pro quocunq; signo decreti acceptam, sed quando accipitur providentia, completè quoad omnia signa, præcipuè autem, si ipse finis non determinet sibi unum medium. Et sicut quando Deus voluit primò Adamum, non voluit illum determinatè mortalem vel determinatè immortale, quamvis non potuerit existere, nisi cum aliqua istius contradictionis parte; item creando æterem, non voluit determinatè, ut haberet tenebras vel lucem, quamvis non possit existere sine alterutro; sic poterat & Christus decerni indeterminate quoad proximam passibilitatem, vel impassibilitatem, licet existere non potuerit nisi cum determinata istius contradictionis parte. Quod ulterius in eo fundatur, quia existentia semper involvit adæquatum esse, quia esse physicum; si adæquatum, non debet comparari ad aliqua signa, illorumq; varietati sese accommodare; hoc autem quod est intelligi, decerni, &c. cum sit intentionale, bene secundum signa concipi potest, etiam in Deo, si nihil obstat: præcipuè autem, quia sufficit rem quoad substan-

tiam decerni, licet quoad accidentia non fiat decretum pro illo signo; passibilitas autem proxima vel impassibilitas, sunt accidentia.

Punctum Difficultatis 3.

Colliguntur motiva, Incarnationis, & statuitur de reliquis Signis.

TRIA sunt motiva Incarnationis, proposita ab intellectu divino, voluntati divinæ; decreturæ Incarnationem, nempe Excellentia mysterii, dignitas Capitis & finis, bonitas Redemptoris, quibus propositis secuta est volitio divina, & decretum Incarnationis.

Quod attinet ad modum concurrendi illorum motivorum.

ASSERO 1. Unumquodq; ex illis motivis fuisse totale.

RATIO: quia unumquodq; erat sufficiens quoad substantiam Incarnationis. Hoc autem non est intelligendum sic, quasi sit idem futurus conceptibilitate actus, quamvis fieret ex uno motivo, hoc enim falsum est; sed quod ad habendum hunc in substantia actum, Volo Incarnationem, unumquodq; ex illis fuerit sufficiens.

ASSERO 2. Illa motiva per modum unius simul concurrissè, nec formassè diversas ratione volitiones, sed nonnisi unum etiam ratione decretum.

RATIO: Tum quia, quamvis, si inter se comparentur illa motiva, unum est prius alio: nam excellentia mysterii secundum se, prior est reliquis, & ratio finis antecedit redemptoris titulum; nihilominus id non obstat: conveniunt enim omnia in hoc, quod non sint alligata actuali peccato, respiciantq; substantiam Incarnationis; possuntque duo, quorum unum prius est ex modo concipiendi, & aliud posterius, movere nihilominus ad eundem ratione actum; sicut terminus universalis, qui est prior, cum termino restricto, qui est posterior, possunt in præmissis per modum unius, movere ad Conclusionem, quæ est unus re & ratione actus. Tum quia, si pro primo signo rationis ponatur nonnisi excellentia mysterii, consequenter & decretum de illius executione: quæro, vel venit propter nostram salutem ex vi illius decreti, vel non? Si venit: ergo pro illo priori, non reluxit sola excellentia, ut dicis, mysterii; Si non venit: non accommodas te doctrinæ Concilii pro omni signo decreti, cum te accommodare possis; siquidem pro illo signo, non intelligeretur venire propter nostram salutem. Tum quia Deo concedendus est modus agendi quam perfectissimus, perfectior autem est iste modus, ut unum fiat decretum ex triplici motivo, quod ipsum probatur, quia ex una parte, sicut non sunt multiplicanda entia sine necessitate, ita nec decreta per rationem distincta; nulla autem hujus necessitas. Deinde, quia in unum ratione actum colliguntur perfectiones,

nes, quæ essent dispersæ per tres ratione actus; denique, quia etiam in nobis extensio noscitur ad plura, itemque volitivæ, maiorem capacitatem adeoque perfectionem indicat: Ergo ex modo concipiendi perfectior erit actus in Deo, qui, in se unum ratione, colligit plures ratione actus.

DICES. Si per modum causarum totalium concurrant illa tria motiva, sequitur, casu quo non omnia concurrant, non posse poni substantiam Incarnationis; ad eum modum, quo, quia forma & materia concurrunt in suo genere ad substantiam compositi, non potest poni compositum sine illis: & tamen per nos potuisset poni substantia Incarnationis, sine titulo v.g. redemptoris.

RESPONDETUR, quoad entitatem, eadem foret Incarnatio non posito titulo redemptoris, licet non eadem foret, quoad esse finale. Sunt autem in hoc distinctæ, causa finalis & aliæ: quod causa finalis restrictam rationem entis importet, aliæ autem rationem entis quæ talem; hinc ulterius fit, ut mutata causa finali, vel motivo aliquo etiam totali, modo supersit aliud totale, maneat eadem entitas, sed non maneat, sub ratione formali tali. E contra autem, si non maneat eadem causa materialis, non manebit idem entitativè effectus; quia illa causa simpliciter ad entitatem attendunt, illamque causant dando se in partem; hinc si non sint eadem, non poterit esse simpliciter eadem entitas. Deinde dici potest, quod materia & forma sint causæ totales, sed in diverso genere: si in diverso genere, si vel unum desit, jam non erit idem causatum; motiva autem concurrunt in eodem genere causæ finalis: hinc, si sint plura motiva totalia, poterit adhuc sequi idem causatum re.

ADDO. Non posito absolutè peccato, non venisset Christus, titulo Redemptoris curativi absolutè, cum hoc tamen stat, ut possit retinere titulum Redemptoris curativi, sub conditione si cecidissent, absolutè autem, cum titulo Redemptoris præservativi.

INSTABIS. Ex pluribus motivis totalibus, non potest fieri idem effectus, quia, saltem naturaliter, plures causæ totales in eodem genere non possunt concurrere ad eundem effectum.

RESPONDETUR. Negando antecedens & probationi consequentiam; quia, quando concurrunt plures causæ totales in genere efficientis, alterutra superefflueret, & non esset necessaria, quia vi unius responderet idem effectus, qui intenditur, nempe existentia; concurrentibus autem pluribus totalibus motivis, unicuique respondet suus distinctus, quem intendit, effectus, nempe diversa formalitas; nam motivo quod est excellentia mysterii, respondet effectus, dignitas unionis: motivo Capitis, responderet superioritas cum vi influendi; si responderet

diversus effectus, seu formalitas effectus, hoc ipso non superfluit alia causa.

ASSERO 3. *Villorum motivorum, tantum decretam esse simpliciter unionem Persona divina, sed non unionem Persona VERBI.*

RATIO asserti. Id decretum est villorum motivorum, quod motiva importabant; sed non importabant Incarnationem VERBI, quia nihil de VERBO præsentabant; unde etiam Patres alia motiva assignabant Incarnationis, & alia Incarnationis VERBI; unde in posteriori signo id attingi debuit. *Hinc*

QUOAD 3. SIGNUM attinet.

ASSERO. *Propositas esse à divino intellectu rationes per modum convenientiarum, pro Incarnatione potius VERBI, quam aliis Persona; & ut tria illa motiva, cum iis, verificarentur de Incarnatione potius VERBI.*

RATIO: quia decreta est Incarnatio VERBI: Ergo debuerunt præcessisse motiva Incarnationis VERBI; hinc illis specialibus motivis propositis, mota est voluntas divina ad decernendam Incarnationem Persona VERBI.

QUOAD 4. SIGNUM attinet.

ASSERO 1. *Proposuisse divinum intellectum dandam esse intuitu Christi, gratiam, angelis & hominibus, cum qua operari gratiose possent: cui propositioni divini intellectus assensit voluntas, faciendo decretum de gratia danda ex meritis Christi, consequenter de constituendo uno capite reliquorum.*

ASSERO 2. *Vidisse Deum per scientiam conditionalium, si darentur gratia tam Angelis quam hominibus, idque ex meritis Christi, nihilominus, si in certa tentatione ponerentur, hos vincendos, & alios non vincendos fuisse: cui divinæ cognitioni respondit proportionata volitio, permittendæ illius tentationis, & dandæ gratiæ præservativæ efficacis, his angelis; non dandæ illis, nec dandæ Adamo.*

QUOAD 5. SIGNUM attinet.

ASSERO 1. *Vidisse Deum per scientiam visionis, peccatum pro statu absoluto, tam angelorum quam hominum.*

ASSERO 2. *In eodem signo obtulisse sese Christum ad redemptionem generis humani curativam, non autem angelorum; eamque oblationem, præsentatam voluntati divinæ, principiasse acceptionem illius oblationis.*

ASSERO 3. *In eodem signo rationis, præsentatas à divino intellectui rationes, pro passibilitate potius Christi; attentisq; iis, respondit decretum de passibilitate, quod non tam substantiam Incarnationis decernebat, sed solum objectum habebat, negationem qualitatibus impeditivæ, ne pateretur.*

Ex his jam præactis.

DICENDUM est. Probabile esse, quod Incarnatio Christi decreta sit, ante prævisum absolutè peccatum.

* k 4

RATIO

RATIO est, quia motiva, quibus mota est divina voluntas ad id decernendum, independentia sunt ab actuali peccato, licet ultimum dependeat à conditionatè prævisio peccato: quod totum constat ex dictis de signis rationis: colligiturque ulterius, Christum venturum fuisse, quamvis Adam non peccasset, idque vi præsentis decreti: quia motiva Christi non erant alligata ad prævisionem actualis peccati, ut vidimus supra.

DIFFICULTAS II.

Proponuntur principales Responsiones.

REstant hic insuper examinandæ variorum responsiones, quibus salvant quomodo Christus sit finis & caput creaturarum, & nihilominus non sit decretus ante præscientiam absolutam peccati, quæ sit per scientiam visionis. *Ad quod punctum*

RESPONDET I. Valentia disp. 5. q. 1. punct. 7. & docet Christum in genere cujusdam causæ finalis, esse primum quiddam inter omnia Dei opera: quatenus scilicet omnia censerentur debent à Deo facta, ad hunc Deum hominem gloriæ & honore decorandum, ob meritum ipsius passionis. Ad quod firmandum citat loca S. Pauli, & locum Ruperti supra allatum. Rursus, ideò esse præordinatam ante omnia incarnationem, quia ipsa est præcipuum & maximum opus Dei, quod omnibus aliis dignitate anteivit: sicut Joannes Baptista, dicit Christum ante se factum; quem locum explicant Chrysostomus & Augustinus, quia scilicet, erat præstantior Joanne. Denique tertiam affert solutionem, respondens ad quartum argumentum. Verum est, inquit, Christum, quâdam consideratione & modo, fuisse prædestinatum prius quàm præsciretur peccatum ullum; scilicet ut auctorem, sive causam moralem omnis gratiæ, etiam ejus quæ data est initio Adæ, & angelis ipsis; cui gratiæ, opponuntur privativè quâdam ratione, peccata, & ideo sunt quiddam posterius, sicut privatio est posterior quàm habitus. Et post pauca subdit: Aliâ quâdam consideratione, vicissim quoque fuit illa præscientia peccati prior, quam Christi prædestinatio; scilicet ut peccatum est quædam dispositio, seu quoddam præsuppositum ad adventum Christi, tanquam morbus videlicet, qui præsupponitur ad medicinam.

CONTRA I. Quia id, quod habet rationem causæ finalis, semper prius est intentione, quàm ea, quæ ordinantur ad illum finem; sed Christus est finis præmiandus: Ergo hic finis, illis, quæ ordinabantur ad illum præmiandum, hoc est creaturis, prior fuit. An autem sub alia consideratione posterior fuerit: de hoc non est controversia in præsentis; videturque hæc illius responsio cum nostra doctrina simpliciter coincidere: quia etiam per nos Christus quâ ven-

turus in carne passibili, posterior est seipso venturo simpliciter, & tamen hoc non obstante, ante prævisum peccatum absolute decreta est incarnationis.

CONTRA 2. Quia pro illo priori, pro quo admittit Valentia, Christum priorem esse in genere causæ finalis, vel jam decreta erat illius incarnationis, vel non? Si non decreta: Ergo ante decretum Dei, positio incarnationis prævideri potuit; quod dici non potest, quia causa necessaria illius positionis, est decretum, quod non intelligitur adhuc esse formatum; si autem jam decreta erat: Ergo immerito secundum decretum comminiscitur Valentia: Ergo ulterius, ex vi illius prioris decreti, potuisset venire Christus, Adamo non peccante.

CONTRA 3. Quia, quod dicit, Christum esse priorem non nisi quoad dignitatem, non solvit difficultatem: quia nec loca Scripturæ id volunt, nec loca Patrum quos citavi, id sonant; & si nihil obstat, debet id intelligi & de dignitate & de causalitate finali, ut ita magis dignificetur Christus.

RESPONDET 2. Amicus disp. 7. Sect. 2. num. 75. citatque pro se Molinam Ferrar. quam responsionem ut explicet.

SUPPONIT I. quod prius ratione, quàm Deus quicquam efficaciter ab æterno decreverit, præviderit, non solum scientiâ simpliciter intelligentiæ, infinitos mundos, quos condere poterat, inter quos prævidit hunc quem defacto condidit; sed etiam per scientiam conditionalium prævidit, quid essent pro sua libertate acturæ creaturæ: inter quas prævidit Adamum, sub iis circumstantiis, sub quibus defacto positus fuit, peccaturum.

SUPPONIT 2. Præcognovisse Deum, quid facturus esset, si permissio peccato in Adam, unigenitus illius in remedium ejusdem incarnaretur.

SUPPONIT 3. Quod, his positis, in posteriori signo rationis, efficaciter decrevit hunc mundum condere, sub his circumstantiis, sub quibus illum præviderat scientiâ conditionatâ; in quo signo, voluit hæc omnia, per modum unius adæquati & totalis objecti, cum mutua dependentia, & connexione inter se: Christum scilicet, ut finem, causam meritoriam & exemplarem, priorem Adamo cæterisque creaturis: Adamum vero, cum virtuali prævisione peccati absolute futuri, in genere causæ materialis: dependentem à quo prædestinatus est Christus, Finis & Caput ipsius, cæterorumque prædestinatorum.

His præsuppositis

In hoc stat responsio Amici: Christum esse finem creaturarum, & simul non esse decretum ante prævisionem peccati: quia scilicet voluit Deus Christum, ut exaltandum & glorificandum mediâ redemptione, adeoque voluit Adamum, ut medium ad Christi glorificationem: è con-

contra voluit Incarnationem, ut medium ad justificationem hominum, consequenter voluit justificationem ut finem Incarnationis.

CONTRA 1. Quæro enim, pro illo signo, quo Deus vult Christum ut finem, & justificationem ut medium exaltandi Christum, an sit prior ratione Christus quàm illa media? si non est prior ratione: Ergo recedis à responsione: volebas enim assignasse prius aliquid, in quo prior est Christus justificatione: Ergo ulterius ratio Finis, per se non est prior electione mediòrù prioritate rationis. Quod si sub dicta consideratione prior est Christus justificatione: Ergo, sub dicta consideratione, præcessit decretum de illius Incarnatione, præcessit inquam justificationem nostram, & prævisionem peccati; nam alias Christus prævideri potuisset, sine suis causis: Ergo ulterius debuit dari duplex decretum de Incarnatione Christi, unum ex prævisio peccato, & aliud non ex prævisio; vel recidis in nostram doctrinam, quod fuerit ex duplici motivo, tam capitis, quàm Redemptoris, decreta Incarnatio.

CONTRA 2. Quia sicut non potest fieri, ut idem sit prius & posterius seipso, in ordine ad existendum: si nec fieri potest, ut in ordine ad ea, quæ concernunt positionem existentia, suntque causa illius necessaria, possit idem esse prius & posterius; & eadem causa, quæ supponitur jam causasse existentiam illius, ex alia parte non supponatur causasse, adeoque posterior esse illius existentia.

CONTRA 3. Imaginare quando Deus decrevit Incarnationem, ut Finem, si hoc ipso illa extra causas educeretur, quomodo jam sub alia consideratione dicenda erit non educta extra causas Incarnatio.

Vix non in idem recidit responsio Aldrete, disp. 21. & cum illo Rosmer, quod Christus, sit decretus, ante omnes creaturas tanquam caput, decretus tamen est ut redemptor, non nisi post prævisum absolute Adæ peccatum: adeoque non venturum fuisse Adamo non peccante.

CONTRA est. Tum quia, quocumque tandem nomine, signo, intelligibilitate, vocetur, & constitutur decretum illud Incarnationis VERBI, ante prævisum absolute peccatum, vel illud est efficax, vel inefficax? si inefficax: non est hic de illo res, quaritur enim, de decretis efficacibus defacto habitis; nam indubie erat simplex complacencia de non decernendo Christo, quia erat electio utriusque partis repræsentativa. Si autem illud decretum est efficax secundum quod decrevit caput, & secundum quod antecedit absolute prævisionem peccati: vel venisset Christus tanquam caput, vi illius, vel non venisset? si non venisset, quomodo illud decretum est efficax? si venisset, non tenebit doctrina oppositorum. Tum quia, posita hac prædicta doctrina, concedo Christum non venturum

fuisse quàm Redemptorem curativum: sed quæro, an venisset etiam quàm caput? si non venisset quàm caput: qui decretus quàm caput, ante prævisum peccatum? si venisset quàm caput: qui tenebatur contrarium? Tum quia, cum agnoscatut esse aliquod motivum independens à peccato, idque ex doctrina Patrum, aliud dependens à peccato: cur non potius hæc dependentia ita explicabitur, ut secum illa duo motiva concordare possint? concordabunt autem, si dicatur decretus redemptor, independentem ab absolute prævisio peccato, licet dependentem à prævisio conditionatè; decretum enim formatum ex conditionatè prævisio peccato, & decretum capitis, stant secum. Porro dicitur unumquodque motivum esse totale, non per exclusionem alterius sibi similis, & æque valentis ad ponendam Incarnationem, camque totam, non in parte; sed per exclusionem partialitatis, quæ inferret, quod non sufficiat, ad illum eventum.

RESPONDET 3. Lugo disp. 7. num. 20. Christum esse primum prædestinatum, adeoque habere rationem Capitis & Finis; quia ante prævisum peccatum, non fuerat prævisio in particulari, sed solum voluta est in causa & virtute, posteritas Adami. Non ergo erant prædestinati pro illo priori aliqui; & per consequens, potuit bene Christus prædestinari in remedium peccati, ante omnes alios. Quod autem attinet ad primos Parentes, etiam respectu illorum Christus fuit primus prædestinatus; eo quod mundus creatus fuerit à Deo, ex speciali affectu erga Christum; non directè, sed indirectè: quatenus affectus erga bonum illud, quod resultare debebat ex adventu Christi redemptoris, temperavit malum, quod imminerebat ex peccato, futuro, si mundus crearetur.

CONTRA 1. Quando, saltem indirectè ex speciali affectu erga Christum, creatus est mundus, quamvis pro illo priori non nisi virtualiter volutus sit Christus, quæro: an sub ista consideratione, habuerit prioritatem respectu mundi, vel non? Si non, ergo non salvas, primum esse præ reliquis, prædestinatum Christum. Si autem sub hac consideratione habuit rationem prioris Christi, quæro, vel tunc pro illo priori supponebatur habere causas necessarias pro sui existentia, vel non? Si habuit: Ergo est decretus ante prævisionem peccati, hoc enim decretum est causa necessaria existentia illius. Si autem non habuit: Ergo nec prævideri potuit, quia nihil potest prævideri esse, sine suis causis necessariis, saltem sub conditione, si de conditionato effectu agatur. Quod si dicas, præcessisse decretum conditionatum, jam

CONTRA est 2. Quia multiplicas decreta sine necessitate, & unum decretum ponis prius prævisio peccato, & aliud posterius, post prævisum peccatum.

CON-

CONTRA 3. Quia conditionatum illud decretum, & illa prævifio conditionata de excellentia Christi, vel est prior itidem prævifā conditionatē futuritione mundi, vel est prior prævifā absolutē futuritione mundi? Si est prior prævifā conditionatē futuritione mundi: Ergo etiam prior erit prævifio absoluta futuritionis Christi, prævifione absolutā mundi: quod probatur. Quia idem est objectum, & eodem modo se habens pro statu absoluto, & pro statu conditionato, exceptis statibus: Ergo & eandem rationem prioris, & posterioris habebunt: Ergo si prævifio mundi conditionata, est posterior conditionatā prævifione Christi, etiam posterior erit absoluta prævifio mundi, absoluta prævifione Christi: quod si prævifio Christi conditionata est prior prævifione mundi non nisi absolutā: contra erit: quia quod est prius aliquo pro statu absoluto, & habet se per modum talis, ut sine illo res illa, pro statu absoluto non fuisset, tunc illud etiam pro statu conditionato, ut dixi, præcedere debet. Quod si Incarnatio tam pro statu absoluto, quam pro statu conditionato futuritionis mundi, & prævifionis peccati, est prior: absolutē erit prior.

DIFFICULTAS III.

Afferuntur Oppositorum fundamenta.

Perpendemus imprimis rationes communiores, postea accedemus ad recentiora inventa.

Punctum Difficultatis 1.

Argumenta communiora.

1. **A**RGUMENTUM Auctoritas Scripturæ, Conciliorum & Patrum, qui expressè docent remedium peccati, esse motivum formale Incarnationis. Et quidem Patres in duplici sunt classe. Quidam enuntiant, Incarnationis motivum fuisse remedium peccati; alii autem enuntiant, nullum aliud fuisse motivum, nisi remedium peccati: talis inter alios est Origen. hom. 24. in numer. *Si non fuisset peccatum, non necesse fuerat filium Dei agnum fieri.* August. Serm. 8. de Verbis Apost. *Filius, inquit, hominis non venit nisi querere, & salvare quod perierat: alia causa non fuit quare veniret in mundum.* Chrysost. Homil. 5. in Epist. ad Hebr. ubi tractans de motivo, quod est redemptio, dicit: *Non est alia dispensationis causa, quam hæc sola.* Similia habet Ambros. in 2. caput ejusdem Epist.

RESPONDETUR. Quod attinet ad auctoritates quæ enuntiant Christum venisse ut Redemptorem, eæ procedunt & conceduntur, quod agant de tertio motivo; quæ autem simpliciter enuntiant, nullam aliam fuisse causam adventus Christi, nisi redemptionem: ad has

dici potest, quod non fuerit alia causa, attento bono nostro, quod Deus nobis voluit, nisi redemptio nostra: licet fuerint aliæ causæ redemptionis, attento ipso objecto & bono incarnandi; quale est intrinseca excellentia mysteriorum; excellentia Capitis & Finis. Denique si simpliciter accipiantur dicta illa, negari deberet, quod venerit Christus ad præservandam Virginem, ne incurreret originale: quod venerit ut iustis mereretur negationem impoenitentia finalis, & donum perseverantia. Inculcatio autem illa ad hoc valebat, quod tunc intendebant Patres, ut scilicet conciperent peccatores spem venia; horrorem peccati, amorem Salvatoris, suæ miseriae compatiens. Dicit etiam posset, quod loquantur Patres de decretis completè, adæquate, & quoad omnia signa acceptis. Item quod loquantur de redemptione conditionata, de qua in tertio signo. Quæ redemptio conditionata erat talis, ut in nullo signo esset decreta Incarnatio, sine hac redemptione: cum per nos, omnia hæc motiva, unum, etiam ratione, decretum constituent; denique auctoritates hæc fundant etiam probabilitatem opposita sententia, quam non negamus.

INSTAT ALDRETE. Recursus ad scientiam conditionatam in præsentia non tenet: quia non diceretur filius hominis venisse *querere quod perierat*, pro tali differentia temporis: nam solum pro illa differentia temporis, *perierat* sub conditione.

RESPONDETUR. Attendendo ad omnia signa, venit Christus ad *querendum quod perierat* absolutè, licet sub aliquo signo, prævifum fuerit non nisi sub conditione peccati; & quia conditio dum impletur, transit in quid absolutum, hoc ipso non erit dicendus, venturus si, sed venisse ad redimendum hominem.

OBIECTUR 2. Si Adam non peccante adhuc venturus fuisset Christus, non venisset ut causa meritoria gratia, & gloria posteriorum ex Adam descendendum: nam si Adam non peccasset, ipse & non alius fuisset causa meritoria gratia & gloria posteriorum, sicut defacto fuit causa demeritoria: jam autem non debet concedi, Christum non futurum fuisse causam meritoriam, gratia, posteriorum Adami.

RESPONDETUR. Negando sequelam: quia gratia quæ data fuisset Adamo, fuisset ex meritis Christi, multò magis perseverantia in illa; consequenter & derivatio illa fuisset ex meritis Christi, licet pro eo casu, quodammodo instrumentum fuisset Adamus, ad transfusionem gratia. Nec obest ut habeat Christus instrumentum quodammodo transfundendæ gratia: sicut nec obest dignitati Christi, quod verba Sacerdotalia, & infusio aquæ v. g. sint in instrumentum transfundendæ gratia in posteros Adam. Alio tamen modo se habuit Adam ad peccandum demerendumque posteritati, & alio habuit

habuit se ad hoc, ut maneret in illis iustitia originalis; nam peccare poterat ex proprio, meriti non potuit ex proprio, sed ex gratia Christi: & sicut, quod est causa causæ, est etiam causa causati, sic, quod est causa causæ merendi Adamo, est etiam causa transfusionis, illius gratiæ, in posteros.

Objicitur 3. Major Dei amor commendatur in nos, quod venit ad nos redimendos, aliàs non venturus.

RESPONDETUR. Si ex eo pensari debet probabilitas sententiæ, circa adventum Christi, quia magis commendat amorem Dei, vel hoc ipso titulo, sententia nostra probabilior erit. Tum, quia, non esset major amor erga Beatissimam, si ab originali culpa curaretur: sed est major, quod sit ab illa præservata; Ergo & major est amor, si dicatur venturus fuisse Christus, non tantum ut curativus redemptor. Tum quia si ponatur venturus, & sine absolute præviso peccato, & post absolute prævisum: duplici titulo augetur amabilitas, propter continentiam & tituli curativi, & insuper præservativi. Tum quia, major est amor, qui pro omni eventu, & non tantum pro aliquo, ponit demonstrationem amoris; jam autem nostra sententia, & pro eventu absolute prævisionis peccati, & independentem ab hoc eventu, ponit venturum Christum; quamvis per ordinem ad modum nostrum ordinarium & sensualem, ut ita dicam, magis nos percellat beneficium eliberationis, quam prævisionis: sicut magis percellit, quod aliquis eruatur e profundo luti, quam quando adjuvatur ne cadat.

Objicitur 4. Si Christus est volitus in secundo signo rationis ex motivo redemptoris, sequitur in eodem signo volitum fuisse à Deo peccatum: quod est absurdum. Sequela probatur, quia, qui vult redemptionem, vult etiam necessariò & essentialiter connexa cum redemptione; sicut qui vult finem, vult necessariò media essentialiter cum illo connexa: redemptio autem est essentialiter connexa cum captivitate peccati, hæc enim est materia, circa quam, redemptionis: quod si est materia circa quam redemptionis, impossibile est intendere redemptionem, & non intendere hanc materiam circa quam; sicut est impossibile intendere conversionem panis in eucharistia, nisi intendatur materia panis, hocque ipso debet ponere Deus panem, qui est materia circa quam conversionis: Ergo etiam hoc ipso, quia intendit redemptorem, intendit efficaciter & peccatum.

RESPONDETUR. Si Christus esset volitus ex motivo redemptoris, non præsupposito in ante peccato, pro statu conditionato posito, idque posito, ex libertate defectiva, creature, certe sequeretur in eodem signo volitum esse peccatum; deberet enim velle materiam circa

quam, quæ tamen in ante, à nullo alio, pro sua libertate, posita fuisset; præcessit autem conditionata positio peccati, tanquam objectum scientiæ conditionatæ, præinformantis Deum, ad formandum decretum ex motivo redemptoris. Illustratur hoc. In sententia oppositorum, qui decretam dicunt Incarnationem simpliciter ad remedium peccati, salvari potest, quominus Deus velit peccatum, quia supponitur in ante pro statu absolute posito ab alio: cur ergo etiam prævisio conditionata id non salvabit? quæ pariter pro statu conditionato supponit positum peccatum, & provisam ab alio, istam materiam circa quam. Supposito item quod jam in ante panis sit positus, & Deus velit conversionem panis, non est necesse, ut, vi præcisè illius volitæ conversionis, efficaciter velit Deus panem, sed supponit panem; deberetq; illum efficaciter de novo velle, non nisi tunc, si aliunde non supponeretur positus; sic etiam cum aliunde supponatur positum conditionatè à libertate humana peccatum, potest Deus velle efficaciter redemptionem, quin velit peccatum.

INSTABIS I. Posito illo decreto de adventu Christi redemptoris, non poterat non venire Christus: Ergo etiam non poterat non peccasse Adam.

RESPONDETUR. Conformiter ad dicta de gratia, & de scientia, non potuisse non peccare Adamum, ex suppositione consequenti, supposito quod peccaret, non verò ex suppositione antecedenti; quia imprimis objectum scientiæ conditionalium, antecedit ipsam scientiam conditionaliam: jam ergo scientia non facit, quod prævisus sit peccaturus fuisse sub conditione. Rursus ipsa scientia conditionalium, versans circa lapsum conditionalium, antecedit decretum de Incarnatione: non ergo decretum illud officiet libertati Adam, ne peccet, cum supponatur posterius esse peccato ipsius, conditionatè prævisio; jamque illud supponitur, pro illo statu conditionato, esse transactum. Si transactum est, quomodo decretum, quod ratione nostra subsequitur positionem conditionaliam peccati, necessitabit, quod præcesserit peccatum?

INSTABIS 2. Gloria prædestinatis, & damnatio reprobis, non datur nisi ex prævisis absolute meritis, vel peccatis: Ergo nec Incarnatio decerni debuit, nisi ex prævisis absolute peccatis.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia illud primum habet sui fundamentum in Scriptura; quod autem decreta sit Incarnatio, independentem à prævisis absolute peccatis, habetur fundamentum in auctoritate sacra, ut dictum. Illud quod adfert Antecedens de prædestinatis, quomodo sit intelligendum, petatur ex prima parte.

INSTA-

INSTABIS 3. Ex hoc adhuc ipso, quia Christus est volutus, vi secundi motivi, tanquam caput gratiam in membra influens, volutus est, cum, & ex prævisione peccati, pro statu absoluto. Sequela probatur: quia in illo priori visus est Christus influens gratiam tam efficacem quam sufficientem; quo posito, sic urgetur. In illo priori volutus est Christus ut caput gratiæ illius, cum qua infallibiliter erat peccaturus Adamus: Ergo volutus est ex prævisione peccati.

RESPONDETUR. Quod quamvis pro illo priori concederentur diversitates illæ gratiæ, ad has tamen salvandas, sufficit diversitas status conditionati prævisi; adeoque & prævisio peccati in conditionato statu. Plena hujus difficultatis solutio spectat ad materiam de gratia. Ad do, pro illo priori fuisse Christum caput influens gratiam, non determinando, saltem absolute, an foret sufficiens an efficax, eò quod ista sint accidentia gratiæ: & sicut potuit Deus voluisse substantiam Incarnationis, non determinando, pro prioribus signis, illius passibilitatem proximam; ita potuit velle dare gratiam, non determinando pro illo signo, efficacem illa foret an sufficiens, id enim fuit attactum, posterioribus signis, ut vidimus.

OBJICITUR 5. In quo signo videri potuit Christus merens: in eo signo pro statu absoluto debebant videri peccata: sed ante decretam Incarnationem visa sunt merita Christi: Ergo ante decretam Incarnationem, videri debuerunt peccata pro statu absoluto: Ergo post prævisionem illorum in statu absoluto, formatum est decretum de Incarnatione. Sequela probatur: Quia merita Christi sunt consummata morte Christi, mors autem Christi prævideri non potuit, non prævisio pro statu absoluto peccato occurrentium: Ergo in quo signo pro statu absoluto debebant videri peccata.

RESPONDERI potest. Merita Christi dupliciter spectari posse. Primò sub dignitate capitis, & hæc sunt independentia à morte Christi, adeoque nec exigentia cointelligentiam peccati. 2. spectari possunt merita Christi prout jam in passibili venientis, quia autem sub conditione non nisi, & remissivè ad posterius decretum, decreta est passibilitas, ideo sub conditione non nisi prævideri debuit peccatum, & non pro statu absoluto. Dici etiam posset, mortem Christi dupliciter spectari posse. Primò voluntariè acceptatam. Secundò actu ipso exhibitam; merita autem Christi sunt completa morte voluntariè acceptata; idque docet S. Thomas hic q. 48. a. 1. ad 1. *Passio, inquit, huiusmodi, non est meritoria, quia habet principium ab exteriori; sed secundum quod eam aliquis voluntariè sustinet, sic habet principium ab interiori, & hoc modo est meritoria.* Meminit istius acceptionis Paulus

ad Hebr. 10. ubi inducit Christum offerentem sese & dicentem: *Ece venio*, additque: *in qua, inquit, voluntate sanctificati sumus.* Intelligenda autem esse hæc verba de voluntate Christi, interpretatur Chrysostom. Homil. 18. in Epist. ad Hebr. & Anselm. in eandem. *In qua, inquit, voluntate, id est, in qua sui immolatione, secundum voluntatem Patris facta, nos fideles, sumus sanctificati.* Quod ipsum in hoc fundatur: quia ista acceptatio habet se ita in Christo, sicut actus interior in nobis; quod si formale meritum stat in actu interno, & non in externo, etiam ratio formalis meriti, in illa Christi acceptione salvati poterit. Porro, si merita Christi sunt consummata morte Christi voluntariè acceptatæ, poterant prævideri, sine ullo peccato pro statu absoluto; ad eum planè modum, quo vir probus, potest se offerre Deo in martyrem ab Antichristo occidendum: quæ voluntas illius est meritoria, & tamen, ad illud meritum, non est necesse, videri pro statu absoluto peccatum Antichristi, committendum hac occasione: quantumvis actualis exhibitio occisionis, non possit esse sine occisore. Per hoc tamen non negatur, quod decretum Incarnationis, si sumatur secundum totam seriem volitionum, præsupponat peccatum absolute prævisum.

INSTABIS 1. Pro illo priori signo non fuit decreta passibilitas Christi: Ergo in illo priori, non poterat esse acceptatio mortis.

RESPONDETUR. Non fuisse tunc acceptionem mortis absolutam, sed non nisi conditionatam, si veniret tanquam redemptor curativus.

INSTABIS 2. Sequi exinde, quod merita conditionata præmientur, cum tamen oppositum doceant Patres.

RESPONDETUR. Quando Patres docent merita conditionata non præmiari, docent de meritis nunquam ponendis actu; sed non docent quod voluntates tales ex parte objecti conditionatæ, quæque prævidentur futuræ in statu absoluto, non præmientur; aliàs hic actus, vellem non peccasse, vellem Deum amare sic, si est possibile, ut ille se amat, non essent meritorii actus: involverent enim conditionem.

INSTABIS 3. Non posse saltem explicari, quomodo Christicidis sit data gratia.

RESPONDETUR. Titulo capitis, titulo acceptionis mortis, &c.

Huius totius difficultati sic etiam satisfieri posset.

Dupliciter possunt spectari merita Christi; vel prout defacto nobis applicantur, ex vi omnium signorum, & ex vi decretorum completè & adæquatè acceptorum; vel prout applicabilia sunt, vi alicujus certi signi. Merita Christi, prout nobis applicantur ex vi signorum completè acceptorum, non applicantur nobis, nisi ut consummata morte Christi, actu exhibitæ, aut prævisæ, pro statu absoluto, exhiberi; & hæc merita

merita sic applicata, non applicantur, nisi ex praevisione absoluta peccati: cum ipsa signa, compleantur ipsa praevisione: jam autem quando applicantur ut applicabilia ex vi alicujus signi, inadequate accepti, non consummantur morte Christi absolute praevisa: adeoque nec erit necessitas, videri peccatum Christicidii: consequenter applicantur tunc merita ob excellentiam capitis, & voluntatis Theandricæ, volentis influere gratia, in illa membra sua moralia.

Inquiri hic solet. An Christus primario venerit propter originale, an propter actualia? probabilius est quod primario propter originale, idque propter phrasas Patrum. Unde Gregorius in 1. Reg. lib. 4. cap. 1. *Et quidem, inquit, nisi Adam peccasset, redemptorem nostrum carnem suscipere nostram non oporteret.* Deinde, bonum totius, majus est bono partis: Ergo & malum totius, majus est malo partis: congruebat ergo, ut principaliter ad majus malum tollendum, veniret redemptor, hoc ipso majus bonum præstaturus.

Punctum Difficultatis 2.

Argumenta Recentiorum.

OBJICIT 1. Aldrete. Per hanc sententiam, vi illius primi decreti, teneretur præbere, Deus Adamo de industria auxilium inefficax, quod minimè præberet, si esset efficax: quod tamen Deo repugnat.

RESPONDETUR. Negando sequelam; quia, in istis principiis, potest quicumque cum gratia sufficienti actu operari, idque proximè; consequenter non ex inclinatione, ne res fiat actu, dabitur hæc gratia; adeoque non ex industria, quæ sit cum inclinatione ne fiat effectus; licet ex industria hoc sensu, quod prævideatur non futurus eventus actu.

INSTAT. Situ eligeres aliquid bonum præ alio, quia cognoscis hoc tibi magis profuturum, traheris procul dubio ab ipsa bonitate objectiva, quæ obveniret tibi, si eligeres bonum illud: Ergo etiam nequit Deus potius amare hoc auxilium, in casu quo est inefficax, nisi hoc ipso amet, ipsam ejus inefficiam.

RESPONDETUR. Negando, quod quantum est ex Deo, amet inefficiam; cum non quantum ex Deo oriatur inefficaciativum gratiæ, sed à libera voluntate. Disparitas ergo erit: quia in casu antecedentis, cognoscit & appetit eligens tanquam profuturum sibi bonum: non cognoscit autem Deus, nec amat tanquam sibi profuturam illam inefficiam; siquidem quantum ex illo, vellent omnes salvos fieri: præcipue, cum ipsum venire illius ut redemptoris, sit ex supposito peccato, ad quod pro priori, se determinavit, libertas creata.

OBJICIT 2. Nunquam Deus permittit ali-

quod malum, quin exinde majus bonum eliciat; ex culpa autem primi parentis non eliciisset bonum, si prædecreta fuisset Incarnatio independentè à praevisione peccati.

RESPONDETUR. Cum tertium motivum, procedat secundum praevisionem conditionatam futuri peccati, ex illo conditionatè praeviso, licet pro illo signo non absolute, sufficit ut eruerit Deus majus bonum: cumque peccatum absolute futurum, à se conditionatè considerabili, non distinguatur nisi statu, & non in ratione peccati: si Deus, ex illo conditionatè praeviso, eruit majus bonum, dicendus etiam erit eruisse simpliciter bonum ex peccato. Dici etiam posset, eliciuisse Deum melius bonum, non quidem post suppositionem absolute facti peccati, sed anticipativè adhibito remedio illi malo: ex qua anticipatione crescit dignitas, sicut crescit ex eo, quod præverterit, ne sua Mater curaretur ab originali, sed præservaretur. Denique defendi potest communis responsio: eliciuisse Deum majus bonum, quia decrevit ex suppositione peccati proximam passibilitatem Christi.

INSTAT Aldrete. Post praevisum Adæ peccatum, erat in potestate libera Christi, pati & non pati: & nihilominus non erat in potestate Christi, facere, ne Deus occasione peccati eliceret majus bonum.

RESPONDETUR. Quamvis esset in potestate Christi, pati vel non pati: & licet non sit in ejus potestate, facere, ne Deus eliciat ex peccato majus bonum; ut salvetur, quod defacto eliciuerit, sufficit quod decreverit dare gratias Christo, quas praevidit fore efficaces, ut consentiret in passionem: ratione cujus consensus adhuc salvatur, quod Deus eliciuerit majus bonum.

OBJICIT 3. Positâ tali coordinatione signorum, sequitur aliquid Deum confusè velle.

RESPONDETUR. Universaliter velle, vel non determinando media quæ sibi non determinat finis, modò simul pro illo signo in particulari & determinatè velit illud, non est velle confusè aut per species improprias, aut ex impotentia, non distinctivas; sola autem talis confusio est indigna Deo, non autem æquivalens abstractio.

OBJICIT 4. Idem. VERBUM non assumpsit naturam Angelicam, melius autem esset illam assumere, nisi salus humana esset motivum.

RESPONDETUR. An melius esset naturam Angelicam assumere de hoc dubitari posset; neque enim tot dignationes divinæ in hac assumptione relucere. Sed quicquid sit de hoc, per nos hoc motivum habetur salutis humani generis, ratione tertii motivi.

INSTAT. Nisi videretur. Adamus constituendus caput omnium posterorum, ita ut ipso peccante ipsi peccarent, periculum lapsus non

videretur absolute futurum; secus vero ipsa culpa Adami. Ergo non erit, cur similiter non praevideatur VERBI Incarnatio, ut absolute futura, in remedium peccati.

RESPONDETUR. Negando consequentiam: quia si praevideretur periculum lapsus posterorum absolutum, non praevisio absolute, quod Adam sit constitutus caput, praevideretur effectus sine suo principio: cum periculi absolute, principium absolute, sit absolute constitutus, caput, Adamus; jam autem quamvis decerneretur incarnatio independentem a peccato absolute praevisio, idque sub conditione, si homo caderet: non potest ostendi, quod esset effectus, ut ita dicam, sine suo principio; nam esset decretum conditionatum ex praevisio conditionate peccato, licet non ex praevisio absolute.

Quod autem dicit, periculum lapsus totius humani generis, non potuisse praevideri, nisi praevideretur auxilium Adamo concedendum nonnisi sufficiens: & tamen tunc jam praevideri debuit peccatum, ut absolute futurum: id etiam non vincit: nam periculum lapsus absolute danda gratia sufficienti, jamque tunc absolute praevidebatur peccatum; sed periculum lapsus conditionatum praevideri potuit, data etiam nonnisi conditionate gratia: haec autem conditionata praevisio ingrediebatur motivum de Incarnatione: consequenter formari illud potuit, sine absoluta praevisione periculi lapsus. Dicit etiam posset, quod periculum lapsus in particulari Adami, in quantum caput est, spectet nonnisi ad quartum signum: decreta autem incarnationis in secundo signo.

OBJICIT 5. Idem. Nisi universum genus humanum videretur absolute peccaturum, non oportuisset VERBUM sibi copulare naturam creatam: etenim si contingeret Adamum non peccare, minus convenienter facta fuisset humiliatio & exinanitio divinitatis: quia licet unio hypostatica afferat summam excellentiam naturae assumptae, tamen non decuit nisi ob causam magni momenti id fieri, & quidem cui aliter subveniri non possit: sicut nec decet ut Rex assumat habitum rustici ad illum ordinem nobilitandum; licet id decet, si regno aliter subveniri non possit.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum: quia etiam peccante genere humano, videtur hoc esse inconveniens, quia illi aliter subveniri potuit, nempe misericordiae condonatione: & sicut non decet, ut id vitâ redimat Rex, quod verbo facere potest: ita nec videtur convenire, ut redimat genus humanum Deus, ob absolute praevisum etiam peccatum, cum ei aliunde providere posset. Rursus sufficit ad hoc justificandum, quod sit decreta Incarnatio, ex praevisione futuri sub conditione peccati, quod futurum sub conditione, non potest non esse. Deinde convenientia haec Incarnatio

nationis posset rejici in dignificationem Dei per actiones Theandricas, & in formalitatem capitis.

OBJICIT 6. Idem. Periculum labendi in peccatum, vel non labendi, non sufficiebat, ut Deus absolute decerneret Incarnationem; cum enim posset Deus post praevisam absolute culpam, aequè facile decernere Incarnationem: non est cur absolutam praevisionem peccati, non expectaret; sicut nemo ante morbum parat medicinam, si post morbum aequè habet ad manum, parare illam.

RESPONDETUR. Potuisse quidem Deum nonnisi post praevisum absolute peccatum decernere Incarnationem; sed non decrevit ob rationes supra allatas. Unde, & hic, qui parat medicinam, si illa simul possit habere rationem doni, rationem excellenter decorativi, non debet expectare quousque sit aegritudo, sed illam ante prudenter parare potest, & offerre: jam autem Incarnatio, habet & rationem medicinalē, & rationem doni glorificativi, gloriaeque allativi.

INSTAT. Si aliquot, vel plures homines peccassent, sed non totum genus humanum, non fuisset facta Incarnatio, nec decreta: Ergo nec decreta est ob solum peccatum praevisum sub conditione.

RESPONSUM jam, negando antecedens.

OBJICIT 7. Idem. Vel ipsum mysterium secundum se, independentem a remedio peccati, fuit motivum sufficiens Incarnationis, vel non? Si 1. non est cur hoc mysterium distulisset, aut cur non est productus Christus cum dono impassibilitatis, auferendo, quando illum pati oporteret? Si non erat sufficiens, ruunt a nobis superius allata.

RESPONDETUR. Fuisse hoc motivum sufficiens & totale, non per exclusionem similis, sed per exclusionem de se insufficientis; non venit tamen in ante Christum, quia pro sua libertate non decrevit Deus, sicut nec de adventu cum impassibilitatis dono. Et sicut decreta Incarnatione in remedium peccati absolute praevisi, per oppositos, non venit Christus in primo, vel secundo centenario, sed pro libertate divina, adventus est dilatus: sic & in praesenti.

Punctum Difficultatis 3.

An potuit praefiniri Redemptor, ante praevisum absolute peccatum?

PECuliariter contra hoc disputat Aldrete disp. 20. convellendo 3um motivum supra allatum.

OBJICIT 1. Si praefiniretur Christus ut redemptor ante peccatum absolute praevisum, sequeretur, quod voluntas illa, per quam Deus

appli-

applicat sincerè media ne peccet Adamus, applicaret media, ut poneretur objectum, frustrans illam voluntatem efficacem, nam defectus ille peccati Adami & posterorum, esset frustratio illius efficacis voluntatis Christi ut redemptoris; quælibet enim efficax intentio frustratur, dum redditur impossibilis executio, obiecti intenti.

RESPONDETUR. Defectus absolutus peccati Adami, esset frustratio illius efficacis voluntatis Christi ut redemptoris, si fuisset prædestinatus ut redemptor absolutè. Concedo: defectus absolutus peccati Adami, esset frustratio illius efficacis voluntatis Christi ut redemptoris, conditionatè decreti. Nego: Potest autem dici sic fuisse decretum Christum. Explicatur distinctio. Dupliciter potest intelligi Christus decretus Redemptor, ut supponitur, Curativus: primò absolutè; & sic, si ante prævisum absolute peccatum fuisset decretus redemptor curativus, posset permitti in hac sententia, quòd sequeretur debere inducere Deum in peccatum, ne frustraretur illud decretum. 2. Potest intelligi Christus decretus redemptor curativus sub conditione, si homo peccaret: quæ conditio verificatur, quamvis non peccet actu absolute, & si verificatur, potest Deus sincere adhibere media, ne illa conditio purificetur, ne sit absolute peccatum: nec per hoc frustrabitur decretum, quia manebit hæc adhuc illius objectum, nempe conditionatum peccatum, à quo curasset, si possum fuisset. Alià vià eidem difficultati fiet satis sub finem.

INSTAT I. Impossibile est Deum efficaciter velle illam redemptionem, & pariter applicare media sincerè, ne detur illa redemptio, quia intendetur efficaciter hic finis, & applicarentur media, ut ponatur alter finis contradictorijs.

RESPONDETUR. Impossibile esse, Deum efficaciter velle redemptionem curativam absolute, & applicare media, ne sit curativus absolute redemptor: sed potest efficaciter velle redemptionem curativam, sub conditione, & tamen applicare media, ne sit curativus absolute redemptor; finisque contradictorius redemptoris curativi sub conditione, non est, redemptor non curativus absolute, sed redemptor non curativus sub conditione. Addo, applicando Deus media, ne sit peccatum absolute, potest adhuc velle redemptorem curativum sub conditione.

INSTAT 2. Nequit quis seriò præbere consilium, ne ponatur medium requisitum ad finem, quem efficaciter desiderat: Deus autem consilium præcipitque, ne fiat peccatum, requisitum ad redemptionem: Ergo ante prævisionem culpæ ut absolute futuræ, non intendit efficaciter illam redemptionem.

RESPONDETUR. Quòd ante illam prævisionem, non intendat absolute redemptorem

absolutum, intendat tamen redemptorem conditionatum: si autem tantum conditionatè illum vult, potest adhuc efficaciter oppositum præcipere & consulere.

INSTAT 3. Deus plus amat carentiam peccati, quàm aliquid impossibile cum tali carentia: Ergo Deus præbens auxilium Adamo ut non peccet, plus amat carentiam peccati, quàm poenitentiam absolute loquendo.

RESPONDETUR. Concedendo totum. Sed cum hoc stat, ut ante peccatum absolute prævisum, velit poenitentiam sub conditione, si peccet: item ut velit sub conditione redemptorem.

INSTAT 4. Deus efficaciter præintendens Christum ut redemptorem, & poenitentiam Adami ante prævisum peccatum, si daret auxilium efficax impediens peccatum, frustraretur illius intentio.

RESPONDETUR. Negando frustrandam intentionem redemptoris sub conditione futuri: quia ille non attendit ad peccatum, absolute futurum. Quòd autem dicit, posse, cum intentione efficaci finis, conjungi complacentiam erga finem oppositum, non tamè conjungi duas voluntates efficaces oppositas; verum est. Sed etiam hæc oppositæ voluntates non conjunguntur per nos; velle enim efficaciter quantum ex Deo, & curare ne sit absolute peccatum, non est voluntas opposita voluntati, quæ appetit sub conditione redemptorem.

INSTAT 5. Difficulus percipitur, quomodo Deus habere possit intentionem efficacem Christi ut redemptoris, cum voluntate inefficaci carentiæ peccati, nam illa volitio inefficax intendit frustrationem prioris voluntatis.

RESPONDETUR. Bene posse percipi intentionem efficacem Christi, ut redemptoris curativi sub conditione, cum voluntate inefficaci carentiæ peccati; quia hoc ipsum, quòd velit sub conditione, est signum, quòd nolit ipsum peccatum.

Quando autem sub finem inibi addit, quòd qui vult finem, vult virtualiter ea, quæ necessaria sunt ad finis consecutionem, ad voluntatem autem finis, qui est redemptor, necessarium requisitum, est ipsum peccatum, absolute futurum; non convincit. Nam ex dictis colligitur, quòd redemptor curativus sub conditione, non requirat peccatum absolute futurum; ipsum autè peccatum sub conditione futurum, requiritur quidem, sed tanquam præsuppositum à defectibili libertate, ponibile sub conditione, ex cujus præsuppositione, tum primum præceditur ad redemptorem curativum sub conditione.

OBJECIT 2. Si Deus ante prævisam culpam, præfiniret efficaciter Christum ut Redemptorem à culpa, non poterat non velle formaliter peccatum: deberet enim velle auxilium inefficax, quia est utile ad consecutionem illius fi-

nis: sed non est utile ad hoc, nisi interventu peccati.

RESPONDETUR. Antecedens esse verum, si id faceret Deus non ex prævisio & præsupposito conditionato peccato, etiam per ordinem ad volendum efficaciter redemptorem curativum sub conditione, deberetque velle auxilium inefficax, quia est utile ad consecutionem illius finis, casu quo absolute decretus fuisset redemptor curativus, non prævisio absolute peccato.

INSTAT 1. Cognitio repræsentans bonitatem objecti ad cuius executionem movet, non inclinat nisi ut ametur illa bonitas, quod pluribus probat: Ergo si cognitio utilitatis huius auxilii ad finem pœnitentiæ movet Deum, hoc ipso amabitur, quia est utile ad pœnitentiam: quod non stat, nisi ametur ipsum peccatum.

RESPONDETUR. Concedo totum: sed nego ex vi illius decreti, quo decernitur ex præsuppositione conditionati peccati, conditionatus redemptor, debere Deum moveri in conferendo auxilio inefficaci hoc motivo, quia est utile, ut sit redemptor curativus.

INSTAT 2. Non posse Deum intendere Christum ut redemptorem ante prævisum peccatum, quin, ex vi talis affectus in finem illum, se determinet Deus ad eligendum auxilium reipsa inefficax.

RESPONDETUR. Assumptum esse verum, si fuisset decretus absolute redemptor curativus, ante prævisum absolute peccatum; unde consequenter conceditur, si ametur absolute auxilium, ut utile ad finem Redemptoris curativi absolute, nequibit non amari ipsum peccatum; sed nego ideo amari: Nego item, ex prædecreto sub conditione redemptore curativo sequi, quod debeat eligi auxilium inefficax, quia utile ad pœnitentiam, cum nolle Deus quantum ex illo esse curativum, sed tantum, redemptorem.

INSTAT 3. Deus amat illud auxilium inefficax in ordine ad illum finem pœnitentiæ, quia reipsa erit, quale videtur futurum si detur homini; Ergo similiter, si eligitur hoc auxilium inefficax præ efficaci, quia Deus agnoscit futurum inefficax, si detur, & ut sit conducens ad finem pœnitentiæ, ipsa conducentia repræsentata per illam scientiam, est quæ movet voluntatem, & quæ formaliter amatur; non verò amatur ex illius intentionis, cognitio illius bonitatis.

RESPONDETUR. Negando quod amet Deus auxilium inefficax ob finem pœnitentiæ, vult enim quantum ex illo, ne ponatur objectum pœnitentiæ, & licet tale sit futurum auxilium, quale videtur futurum: quia tamen non illa visio tribuit illi, quod sit tale futurum, sed libera voluntas; ideo prævisio illa non facit ut sit objectum pœnitentiæ, adeoque nec facit illa prævisio, intendi efficaciter absolute pœnitentiam,

etiam ante prævisionem absolutam peccati. Et licet repræsentetur Deo illa conducentia auxilii inefficacis ad pœnitentiam, potest tamen Deus dicere: Quantum ex me, nollem ut conduceret ad pœnitentiam, licet prævideam conduceretur, ob usum libertatis humanæ in malum. Quod si Deus dicit: Nollem ut conduceret ad pœnitentiam; potest non moveri illa conducentia.

OBJICIT 3. Idem. Peccatum sub conditione futurum est forma, ratione cuius Deus eligit illud auxilium ad finem illum pœnitentiæ; non enim potest Deus amare auxilium potius in casu isto, in quo est inefficax, quam si esset efficax: nisi plus velit ut sit inefficax, quam ut sit efficax; hoc autem est velle ipsam inefficaciam, & consequenter ipsum peccatum.

RESPONDETUR 1. Nomine formæ intelligitur hic motivum, nego autem, quod peccatum sub conditione futurum, sit motivum eligendi inefficacis auxilii; negoque haberi fundamentum, quod plus tunc velit Deus illud auxilium esse inefficax, quam ut sit efficax: nec hoc aut supra evictum, aut hic probatum est. *Hæc prima Responsio*

SUPPONIT 1. Duplex cogitari posse decretum conditionatum. Primo, vi cuius nullus ponatur actus, sed remittatur postea ponendus: secundò, vi cuius, licet sub conditione, ponatur tamen actus.

SUPPONIT 2. Decretum istud fuisse quidem conditionatum, defacto tamen positum. Ratio: quia ex una parte, sicut ipsa prædefinitiones per nos dantur, quamvis procedant non nisi ex prævisa suppositione conditionata: ita potest dari & decretum: ex altera parte, quia nisi tale decretum ponatur, non erit decretum de Incarnatione, sed potius decernibile.

SUPPONIT 3. Unde hoc oriatur, quod supposito, quod Deus non absolute, sed sub conditione velit esse Redemptorem curativum, velit quantum ex illo, ne sit peccatum, sincereque applicet media: quod tamen non contingeret, si absolute illum voluisset? Hoc imprimis exinde est, quia ipsum redemptorem curativum, quantum est illo, nolle esse curativum, sed vult non nisi ex suppositione peccati; si ergo nolle esse Redemptorem curativum, sed potius præservativum: quomodo vult quantum ex illo peccatum? & quomodo non sincere, quantum ex illo, applicat media? Rursus quia volendo Redemptorem curativum sub conditione, displicet sibi in illa conditione, velletque illam ipsam conditionem, non esse, quantum ex illo, quomodo ergo dicendus erit velle peccatum, vel non sincere, quantum ex illo agere? Denique quia si Deus vellet absolute redemptorem curativum, independentem ab absolute prævisio peccato, hoc ipso deberet velle peccatum, tanquam objectum illius Redemptoris curativi,

tivi, non prævisum nec præparatum ab alio; sed si velit Deus redemptorem curativum efficaciter, supposito tamen conditionato peccato, jam à defectibili libertate proviso, non erit necesse ut Deus velit, vel curet fieri peccatum; sed potest ab illo detertere: sicut deterrebat conditionatè, ne poneretur conditionatum peccatum.

INSTABIS. Reprobatio non formatur per nos etiam ex prævisio conditionatè peccato, ergo nec debet formari redemptor curativus.

RESPONDETUR. Quia quamvis etiam posita tali reprobatione salvaretur & libertas peccandi, & voluntas sincerè salvandi, ipsum tamen quod vellet Deus objectum, esset parum conforme misericordiæ ejus, esset enim objectum illius passiva reprobatio, quod est malum: jam autem objectum illius actus, volo esse redemptorem curativum si homo peccaverit, est objectum conforme misericordiæ divino cordi, misericordia autem super exaltat judicium. *Sed ad objectionem*

RESPONDERI potest 2. Quando Deus sincerè applicat media, applicat ut possit frustrari objectum illius voluntatis, volentis sub conditione redemptorem curativum, deposcente id libertate humana, sed non applicat ut frustretur actu; agit enim hoc cum prævisione quod non sit frustrandus, quod sufficit ad efficacem voluntatem; potestq; applicare media, ut possit non dari redemptor curativus, cum prævisione quod sit dandus: Sicut potest aliquis dare consilium, ut possit non fieri objectum efficaciter desideratum: modò sciat tamen futurum. Concedo quidem, quod si daret auxilium efficax ne peccet Adamus, impediretur actu ille finis; sed non impeditur, quamvis det auxilium ut possit non peccare Adamus; quod autè non det auxilium efficax cum possit dare, rejiciendum in illud Pauli, *O altitudo*. Potest etiam percipi, quomodo Deus habere possit intentionem efficacem Christi ut Redemptoris, habendo inefficacem voluntatem carentiæ peccati; quia vult illum efficaciter, non nisi ex suppositione facti peccati sub conditione. Et quia ipsam conditionem non vult, licet inefficaciter, ideo habet inefficacem voluntatem carentiæ peccati; nec habet ita efficacem voluntatè redemptoris curativi, ut quantum ex illo, nolle potius esse curativum, sed tantum redemptorem præservativum; possetq; tali prædestinatione Christi posita, velle Deus auxilium inefficax, non motivo utilitatis ad illum finem quantum ex illo, sed posset velle, prævidendo, quod cum illo non sit actu operaturus, potestq; hanc repræsentatam rationem motivam refellere, quantum ad suum velle, licet sciat conjungendam illi securitatem peccati. Negoque quod eo ipso debuit se determinare Deus ad dandum auxilium, quia est inefficax; nego item quod ex hac intentione eligat medium, quod est auxilium inefficax:

nego quod amet auxilium inefficax ex intentione, quia inefficax & conducens ad finem, qui est redemptor curativus. Dico ulterius quod Deus auxilium illud, etiam ex suppositione talis prædefinitionis, velit esse efficax, quantum ex illo, licet sciat non fore efficax; per quod salvatur, quod teneat adhuc prior intentio prævoliti redemptoris curativi.

Post hæc omnia, totum hunc tractatum, posset aliquis hac viâ defendere. Quod, quamvis non appareat clarè ex autoritate sacra, an Christus sit decretus independentè à prævisio absolute peccato, quod tamè decerni potuerit; ad eum planè modum, quo in materia de Sacramentis defenditur, quamvis non appareat quod Sacramenta defacto causent physicè gratiam, quod tamen causare possint.

QUÆSTIO II.

De motivo decernendæ Incarnationis, quod est: Meritum Christi.

CAUSAM meritoriam revoco ad disputationem de decreto Incarnationis, quia meritum concurret in suo genere ad decretum, estque causâ motiva illius; hinc præsens quæstio inquit, quid possint merita ad decernendam Incarnationem? Porro quibus posset tribui ratio merendi decretum Incarnationis, sunt: Christus ipse, Beatissima, sancti Patres, & Antecessores Christi.

Quod attinet ad meritum Christi de duobus potissimum procedere potest difficultas: 1. an sibi unionem meruerit? 2. an meruerit ut eligeretur hæc in individuo Beatissima in Matrem illius? A quo posteriori incipiendo, consentiunt non pauci, excepto Lorca, quod Christus id meruerit. Sed unum in hoc puncto, difficile est; quia scilicet, antequam præsupponatur Christus meruisse ut hæc sua foret Mater, jam in ante præsupponebatur habuisse Matrem; idque ideo, quia merita posteriora sunt existentia, jam autem habere Matrem, prius fuit existentia Christi: Ergo per merita quæ sunt posteriora, & Matre, & existentia Christi, non poterat id mereri Christus. Quod autem habere Matrem, sit prius existentia Christi. Ratio est; quia principia existentia Christi, præsupponuntur existentia Christi priora, omnis enim causa præsupponitur suo effectui prior: Ergo & principia existentia Christi, præsupponuntur priora, existentia Christi; Mater autem, est principium existentia Christi, utpotè veri Filii sui. Refert Lugo disp. 8. Sect. 5. varias de hoc sententias & explicationes, quas etiam attingit Amicus disp. 26. Sect. 10. & uterque illas refellit. Vide eosdem. De eadem materia sit

DIFFICULTAS I.

*Quomodo Christus meruerit Beatissima
Maternitatem?*

EXPLICAT I. Lugo hanc difficultatem Sect. 7. scilicet Christum prævisum esse tempore Passionis cum suo merito, saltem cum aliquo actu efficaci, acceptante ex se mortem à Patre in iunctam, si à Judæis inferatur; & per hoc meruisse gratiam progenitoribus & Virgini, & forsitan existentiam ipsius Virginis. Postea Virgo Beatissima & SS. Patres prævidentur mereri, ut fierent Christi progenitores. Non enim repugnat, id quod est causa, esse postea pro alio tempore effectum, respectu ejusdem; dummodo non detur mutua dependentia pro eodem instanti. Sic v. g. habitus charitatis, qui in primo instanti pendet ab actu dilectionis saltem moraliter, in secundo potest concurrere ad conservandum actum, juxta communem sententiam: Ad hoc ulterius salvandum, quomodo nec mediata erat causa sui ipsius Christus ex eo, quia erat causa meritoria suæ Matris: docet idem Lugo, quod pro tempore Passionis non habuerit Christus dependentiam etiam mediata à Virgine, nec ab ejus influxu; non enim conservabat Deus tunc eam humanitatem, eò quod fuisset antea producta, vel concepta in utero Virginis, sed independenter ab ejus conceptione; imò verisimile est conservationem illam pro eo tempore, fuisse ultra leges naturæ. Plura argumenta contra hanc sententiam adducit & solvit idem Lugo. *Nihilominus hæc ejus Explicatio*

NON SATISFACIT I. Quia ad punctum difficultatis non respondet. Quæro enim: An, quando prævidebatur Christus Beatissimæ promerens dignitatem Maternitatis, vel in ante supponebatur habuisse Matrem, vel non? Si supponebatur: Ergo per illa merita, utpote consequentia existentiam prævisam Matris, non potuit illi mereri Maternitatem. Si autem non supponebatur habuisse Matrem: quomodo poterat supponi existens sine Matre, cum nullus effectus, & nullum principium supponatur ante suum principium? hoc autem punctum difficultatis esse patet ex istis quæ urget idem Lugo. disp. 8. Sect. 5. num. 52.

NON SATISFACIT 2. Quia, quod dicit primò, decretum esse Christum ut existentem, & conservatum per influxum physicum à Deo, ipso independenter ab omni generatione vel nutritione præterita, posteaquæ illis meritis meruisse Maternitatem Beatissimæ, & dedisse illi gratiam, etiam pro sua parte, merendi: & ut is, qui erat prævisus vir, vi meritorum illorum, prius esset puer, & paulatim adollescere; id, inquam, patitur suas difficultates, quas in explicatas reliquit. Nam imprimis videtur hoc esse

arbitrariè dictum, quod prius prævisus sit vir, adeoque potens mereri Maternitatem, & postea puer. Rursus hæc doctrina videtur, non procedere constanter, & eidem principio innixa: nam si quæretur ex Lugo, quibus meritis meruit crucifixioribus gratiam Christus? Respondet, meruit meritis infantie & virilis ætatis: jamque pro ista parte meriti, prius prævideri debuit Christus puer & adollescens, quàm in pœnis moralibus constitutus, & ad eas perpatendas miraculosè conservatus; si autem quæras, quomodo maternitatem meruerit? dicit prævisum esse prius Christum in tormentis positum, & ad ea perpetienda miraculosè conservatum.

NON SATISFACIT 3. Quia, ut idem, quod est causa respectu unius instantis, possit postea esse effectus respectu ejusdem, convellit doctrinam de distinctione reali causæ & effectus, ad quam servandam negat Lugo posse Christum etiam divinitus se reproducere in Eucharistia. Rursus illa instantia de conservatione actus charitatis, ab habitu, quem saltem moraliter producit, facile negari potest.

EXPLICARI potest 2. Fundamento accepto ab Amico, quæ explicatio tali discursu proponitur. Substantia, in aliquo priori significationis, potest concipi independentem à quibuscunque cum quibus necessario non connectitur, quantumvis pro statu existentie necessario ali-quod illorum determinatè habitura sit: ut suppono ex dictis supra. Quod si potest id dici de quacunque substantia: poterit eodem jure concipere in aliquo rationis signo, Deus substantiam Christi, eamque decernere, independentem à quibuscunque non necessario connexis: cum autem dependentia ab hac matre, non sit quid necessario connexum cum substantia v. g. Christi: fit, ut substantia Christi decerni possit sine hac determinatè Matre. Quod autem dependentia ab hac Matre, non sit quid necessario connexum cum substantia Christi, ratio est: quia id tantum est necessario connexum cum aliqua substantia vel entitate, quo mutato non potest esse entitas & substantia eadem physice; neque enim pro præsentis statu quæstionis plus intelligitur, per ly necessario connexum: cum autem eadem entitativè substantia possit esse, & non ab hac Matre; fit, ut connexio cum Matre, non sit necessaria necessitate, de qua in præsentis; posse autem esse entitatem eandem sine connexione cum hac Matre, probant imprimis ea, quæ dicta sunt in physicis de individuatione effectuum, à causis solo numero distinctis, procedentibus; deinde, quia sine ullo concursu creato, poterat Deus, se solo, creare humanitatem Christi, hanc numero: Ergo, si absolutè hæc numero entitas, non dependet à concursu Matris, nec dependebit à concursu hujus

huius Matris. Porro si poterat & videri & discerni hac substantia Christi, sine influxu Matris, & sine determinatione ad hanc Matrem; poterat etiam videri merens, consequenter poterat & applicare sua merita, ut hæc sibi in Matrem daretur; poteratque ulterius & ipsi Matri dare gratiam, quâ sibi mereretur, suo modo, maternitatem. Itaque pro illo instanti, poterat præsupponi sine Matre, ut dictum est, nec antecederet Mater merita illius, si non antecederet Mater merita illius, poterat illi mereri maternitatem, defacto; meruisse ratio est: quia si meritus est Abraham obedientia suâ, ut esset progenitor Christi, secundum illud Gen. 22. *Et benedixerunt in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meo.* Meruitque id Abraham ipse Christus; multo magis id de Beatissima dicendum. Quod ipsum ulterius in hoc principio fundatur, quia omne speciale donum, indubiè habet Mater Dei, per merita Christi.

DICES I. Ante visam substantiam Christi, & decretam secundum se, pro aliquo signo rationis, vel videbantur saltem sub disjunctione plures Matres, vel non? si videbantur quæro, an videbantur sub conditione meritorum Christi vel non? si non videbantur sub conditione meritorum Christi: Ergo etiam defacto, non est facta Mater, vi meritorum; nec enim quicquam est pro statu absoluto, quod non fuerit pro statu conditionato, quod si videbantur eligendæ, sub conditione meritorum Christi: Ergo Christus antequam fuisset, prævidebatur meritis; siquidem meritis videbatur maternitatem illis, sub disjunctione, quæ ante ipsius existentiam prævidebantur. Si autem non videbantur etiam sub disjunctione: ergo neque ante decretum de unione hypostatica cum hac natura, videbantur sub conditione plures naturæ, cum quibus perfici illa unio posset.

RESPONDETUR. Huic difficultati duplici via. Imprimis, nego etiam sub disjunctione prævideri debuisse matres plures Christi, ante decretam substantiam Incarnationis Christi; quâvis prævideri debuerint plures ante electionem huius Matris. Quod non debuerint prævideri plures matres ante substantiam Incarnationis decretam, ratio ex dictis peti debet; quia ea, cum quibus res non dicit necessariam connexionem, etiam sub disjunctione, prævideri ante determinationem, non est necesse: quia scilicet nullum fundamentum est id asserendi, & frustra ac sine necessitate multiplicarentur necessariò prævidenda; jam autem cum matribus, proles, non dicit necessariam connexionem: quia eadem esset entitas, sine concursu illarum. Prævideri tamen debuerunt plures matres, ante electionem huius matris: quia electio, non adstricta uni medio, semper fit inter plura. Quod autem ante decretam substantiam Incarnationis, prævideri debuerint plures naturæ humanæ sub

disjunctione: fundatur imprimis, quia ante substantiam Incarnationis decretam, facta erat electio: quæ quando fit inter plura sub disjunctione, illorum plurium cognitionem requirit: aliàs esset volitio huius potius unius ex pluribus, non cognoscendo plures. Rursus, ideo, ante decretam incarnationem, prævideri debuerunt plures naturæ humanæ sub disjunctione, cum quibus unio perfici potuit; quia ea saltem sub disjunctione prævideri debent, quorum disjunctionem & varietatem, sequitur alietas entitatis, rei decernendæ; cum ergo alia numero foret Incarnatio, si alia numero fuisset natura: prævideri debuit sub disjunctione natura; cum autem non alia foret natura humana, sive hæc, sive alia mater concurrisset: nec fuisset alia natura, si creata fuisset, & alia, si esset per concursum generativum producta: fit, ut neque ille concursus, neque pluralitas matrum sub disjunctione, prævideri debuerit.

2. VIA Respondendi eidem difficultati est. Quia scilicet, ante decretam substantiam Incarnationis, prævisæ sint plures matres sub disjunctione, sed non sunt prævisæ, ut futuræ sub conditione meritorum Christi.

INSTABIS I. Ergo postea Christus accepit in præmium hoc, quod habere potuit sine merito; quia accepit Matrem, quam dicimus, quod sibi meruerit, cum potuerit illam habere, sine suo merito.

RESPONDETUR. Non esse absurdum, ut id possit habere rationem præmii, quod ex liberalitate Dei, haberi potuit. Non enim dubium est, magnum esse præmium bonorum actuum, augmentum gratiæ & meritum gloriæ, quamvis utrumque hoc ex liberalitate Dei, habere possimus; cum ergo aliquam istarum matrum ex liberalitate Dei habere potuerit, potuit in præmium meriti accipere eandem, & quasi titulo quodam obligatorio. In humanis item, potest bene mereri famulus centum per annum, quæ centum, potuisset habere ex liberalitate Domini. Tunc autem, non potest cadere in præmium meriti, res aliàs habenda, quando ad eam habendam, iustitialis, vel quasi iustitialis, habetur titulus.

INSTABIS 2. Urgendo argumentum factum. Ergo si sub disjunctione prævisæ matres, prævidebantur futuræ, & non ex meritis Christi; sequitur, quod etiam defacto non sit Mater Dei Beatissima, ex meritis Christi.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Quia pro posteriori signo, pro quo supponebatur decreta Incarnatio, facta determinatione unius ex illis matribus, quæ sub disjunctione prævidebantur futuræ, simul facta est determinatio, ut foret ex meritis Christi; priusque præcessit pro posteriori signo hæc conditionata: Hæc mater, si erit, erit ex meritis Christi; licet hæc conditionata non fuerit impleta, ante decretam substantiam

tiam Incarnationis. Quodsi præcessit in posteriori signo illa conditionata, non poterit ostendi quidquam, quod sit in statu absoluto, & non fuerit in conditionato.

DICES 2. Non poterat hic Christus prævideri sine hac materia, hanc autem materiam habere non poterat, sine hac Matre. Rursus non poterat prævideri hic Christus, sine hac organisatione, hæc autem organisatio, non poterat esse, sine hac matre.

RESPONDETUR. Potuisse fieri divinâ ordinatione, ut hæc in individuo materia, quæ est decisa ex sanguine purissimo Virginis, formanda in carnem Christi, fuerit sub forma alijs numero matris. Potuit item fieri, ut hæc numero materia, non nisi immediatè à Deo produceretur. Organisatio, si sumatur pro termino, poterat esse hæc eadem, & non ab hac matre; quæ organisatio, per nos procedit ab hac anima, in quantum, sic vel ita, terminante materiam; poteratque supplere Deus seipso, vel alia mater, conditionem illam debitæ organisationis. Ad unionem quod attinet, in nostris principiis difficultatem non habet, quia hæc stat formaliter in hac anima & hoc corpore, prout hæc, in actu secundo anima, & hoc, in actu secundo corpus est, ut dictum in physicis; modus autem ille, quem requirimus, non potest mutare substantialem unitatem Christi, cum sit accidentalis determinatio.

DICES 3. Si præsupponebatur in ante decreta Christi substantia, & prævidebatur existens Christus, ante decretam Matrem, quomodo verè erit Mater?

RESPONDETUR. Hanc difficultatem in omnium principiis solvi debere. In nostris principiis dici potest. Ad hoc ut dicatur nasci aliquis, non plus requiritur, quam pro statu physico, concurrere matrem, concursu matri debito; ut autem prævideatur esse mater, sufficit ut prævideatur concursura, concursu debito matri, & quia concurrere potest ad entitatem, prius se prævisam, eò quod quæ prævisâ, in statu physico non est, pro quo peragitur generatio, fit, ut verè concurrendo ad illam, verè sit Mater Dei.

EXPLICARI potest 3. Merita Christi, quibus mereri potuit maternitatem Beatissimæ, considerari possunt, vel prout completa, adeoque sequentia ex vi omnium signorum; vel possunt considerari, prout sunt merita prævisâ in aliquo signo, inadæquatè & incompletè accepto. Merita Christi inadæquatè, & secundum non nisi aliqua signa rationis & decreti accepta, priora sunt ipsâ Beatissimâ. Quod ipsum ulterius sic explicatur. Ly Meritum tripliciter ferme sumi potest. Primò Meritum potest sumi, pro applicatione & transfusione quadam excellentiæ, à primario excellenti; & sic v. g. Filius magni Ducis exercituum, meretur gratiam re-

gis, quia moraliter, Patris excellentiæ, applicatur & transfunditur in illum, à Patre. Secundò. Meritum accipi potest pro dignitate volentis aliquid: & sic v. g. cum significat Rex aliquid se optare, meretur ut illi satisfiat, propter dignitatem volentis Regis. Tertiò Meritum accipitur pro positione actionis laudabilis, per ordinem ad habendum hoc præmium: & sic famulus obsequiis suis meretur stipendium à Domino: & precibus amici signaque benevolentiae, merentur id, quod petit amicus. In triplici hac acceptione habebat Christus merita, quibus præstare potuit, ut hæc sibi in Matrem daretur; nempe titulo Capitis, quo, in illam influens, poterat dona tanto muneri paria influere: quod meritum appellari potest, Influxus excellentiæ, ab excellenti primario. Rursus mereri potuit solâ voluntate, dignificatâ dignitate increatâ, volens hanc habere Matrem; quæ voluntas est etiam meritum quoddam, hoc est, dignitas volentis. Habuit item meritum, offerendo aliquas actiones independentes à passibilitate carnis: & hæc merita habebant antecedentiam ante decretum de hac Matre. Ad salvandum autem quòd etiam morte suâ id meruerit Christus, recurre ad superius dicta, quòd id meruerit acceptione mortis conditionatâ. Alia autem merita Christi sunt, prout completa & prout sequentia omnia signa rationis & decreti; & sic posteriora fuerunt, electione Matris Dei, quòd fuerint posteriora ratio est: quia postquam decreta est Incarnatio hujus Personæ, conveniens erat decerni maximè connexa cum hac Incarnatione, & quæ sunt magis & propius connexa, per prius decerni; quia autem Mater est magis connexa, quam prævisio peccati Angelorum vel Adami, vel carnis passibilitas, decerni debuit Mater ante hæc omnia. Quomodo autem, ex vi etiam illorum meritorum consequentium, electa sit in Matrem Dei; variè id explanari potest. Imprimis, quia Filius Dei, tribus illis titulis merens hanc Matrem, de quibus supra, mereri etiam illam potuit acceptione mortis, quæ etiam est independens ab hac Matre, illâque potest esse prior; cum mori potuerit Christus, & non natus ex Matre, quòd si mereri potuit acceptione mortis, vi illius, mereri potuit etiam actuali perpeffione mortis, eò, quòd illa actualis perpeffio mortis, vim meriti habeat, ex vi acceptionis, habetque rationem ejusdem actûs moraliter: quæ acceptatio, quâ talis, poterat prævideri ante electionem Matris. Explanari idem rursus potest, quî scilicet per subsequentia merita mereri potuerit electionem Matris Christus? quia poterat dicere Christus: Volo hæc, quæ offero pro mea Matre eligenda, ultimo compleri illis, quæ in posteriori signo offeram.

DICES ex Amico. Eadem merita, quæ fuerunt causa electionis Virginis in genitricem, fuerunt etiam causa redemptionis ejusdem: sed merita

merita quæ fuerunt causa electionis Virginis, ut esset genitrix Christi, non fuerunt à Christo ut à Filio Virginis: Ergo nec merita quæ fuerunt causa redemptionis Virginis, fuerunt à Christo ut à Filio Virginis.

RESPONDETUR. Merita, quæ fuerunt causa electionis Virginis, si completè sumantur quoad omnia decreta & rationis signa, non fuerunt à Filio Virginis. Nego. Si sumantur incomplete. Concedo, distinctoque consequentiam. Nego consequentiam. Porro de redemptione & de meritis Christi loquimur, prout exercita sunt, adeoque prout habet rationem Redemptoris in carne passibili; quantumvis illa merita, prout applicabilia erant ratione alicujus signi & decreti inadæquati, non habuerint formalitatem meriti Filii Virginis. Sed de hoc etiam infra redibit sermo.

DIFFICULTAS II.

An Christus potuerit mereri unionem operibus antecedentibus?

PRÆMITTO 1. Certum esse, quòd omne meritum debeat habere rationem antecedentis, antequam promeritam: consequenter & merita Christi, si promeruerunt unionem hypostaticam, debuerunt habere rationem antecedentiam ante unionem. Ratio: quia merita, sunt quasi motivum & causa præmii, in genere causæ moralis; omnis autem causa, habet rationem antecedentem, ante suum causatum.

PRÆMITTO 2. Merita Christi spectari posse, vel tanquam antecedentia unionem, vel tanquam subsequenta eandem; idque vel antecedentia tempore, vel antecedentia non nisi naturâ. Quòd Christus non potuerit mereri Incarnationem meritis antecedentibus tempore, certum est: nam ipsa natura humana Christi, non præexistit, prius tempore, ante unionem hypostaticam; his ergo restat de meritis antecedentibus naturâ.

PRÆMITTO 3. Difficultatem esse de meritis antecedentibus naturâ unionem, quæ simul essent cum instanti reali unionis, an inquam per talia merita mereri potuerit, licet non sit meritis? quod enim non sit meritis de facto, sensus habet communis Theologorum, fundatus in Aug. lib. de Corrept. & Gratia, c. 11. Ille homo, inquit, et à Verbo Patri coæterno in unione Persona assumptus, Filius Dei Unigenitus esset, unde meruit? hinc locus ille Apocal. Dignus est Agnus accipere divinitatem, explicatur non de unione hypostatica, sed de manifestatione divinitatis. Et quidem vim meriti, de possibili, meritis istis antecedentibus, quæ potiùs concomitantia appellant alii, tribuit Amicus D. 26. sect. 7. citatque pro se Cajet. Vim autem merendi de possibili unionem hypostaticam, per merita non nisi subsequenta, tribuit iisdem meritis Suar. disp. 10. Sect. 14. sed

cum distinctione; ut censeat, non potuisse Christum mereri primam suam ad unionem hypostaticam prædestinationem: potuisse tamen mereri illius executionem, consentit in sua Idea Petrus à S. Joseph. lib. 2. c. 14. de Christo. Pensanda sunt argumenta utriusque partis.

Punctum Difficultatis 1.

Argumenta Partis Negativæ.

Quòd non possit mereri Christus unionem per merita concomitantia, velut alii dicunt, antecedentia.

1. FUNDAMENTUM est. Quia, pro illo priori, humanitas nondum est subsistens, subsistentia autem est conditio prærequisita ad operandum: Actiones enim sunt suppositorum.

RESPONDETUR. Subsistentiam esse conditionem, sed non talem, quæ non positâ, etiam divinitus non possit fieri actio. Deinde, in sensu reali, jam tunc est subsistens humanitas Christi, per subsistentiam Verbi.

2. FUNDAMENTUM est Vasq. Quia illud meritum debuit esse ex gratia, utpote supernaturale: non potuit autem esse ex gratia habituali, quia hæc pro illo priori, constitueret Christum Filium adoptivum; nec item ex auxilio actuali præcedente: quia nullum opus potuit esse in Christo, quod non haberet infinitum valorem; ergo non habuit principium operandi aliud ante unionem. Hæc Lugo ex Vasquez.

RESPONDETUR. Potuerunt illa merita proficisci ex gratia habituali, quæ non denominasset Christum adoptivum, quia pro illo priori jam esset unio hypostatica realiter, inferens titulum Filii naturalis. Posset etiam proficisci illud meritum à gratia actuali, habereque infinitum valorem: quia jam pro illo instanti reali, esset natura operans, terminata per Personam VERBI, infinite dignificantem, nihilominus illud meritum, prout in priori naturâ spectatum, & prout præscindens ab unione, pro illo instanti reali non haberet nisi meritum finitum; sicut & modo, actiones Christi, prout præscindunt à dignificatione orta ex Persona, habent valorem non nisi finitum. Addit Lugo. Si contritio in principiis Vasq. præcedit infusionem gratiæ, & tamen oritur ab ipsa gratia; cur non posset operatio Christi præcedere unionem, & tamen oriri à gratia unionis?

3. FUNDAMENTUM est ex Lugo. Anima rationalis, juxta diversos modos essendi, quos potest habere, in corpore, vel extra corpus, habet etiam diversum valde modum operandi; nam dum est in corpore, quia habet modum essendi magis materiale; & quasi materialisatur ab ipso corpore, fit, ut pro eo statu operari non possit, nisi cum aliqua dependentia à corpore; ita

ut nec

ut nec ipsos actus v. g. intellectus exercere possit, sine phantasia, per quod, quasi sapiunt materiam; dum verò est extra corpus, sicut habet alium modum essendi, sic & operandi multò perfectiorem; & sicut anima rationalis in primò instanti suæ productionis, licet prius naturà existat, quàm uniatur corpori, tamen pro illo priori non potest operari, alioqui posset cognoscere seipsam, sine specie impressa, sicut Angelus; debetque expectare unionem cum corpore, per quam accipiat determinatum modum essendi, ad quem consequantur tales vel tales operationes; ita & natura humana Christi, pro illo prior non potest operari, quia nondum habet determinatum modum essendi, quia neque determinatam Personam. Addit Lugo, si natura posset existere sine subsistentia naturaliter, hoc ipso operaretur perfectiùs, quia haberet modum essendi magis simplicem & independentem.

RESPONDETUR. Cùm hinc inquiratur implicancia, & eam non afferat Lugo, hoc ipso non convincit fundamentum. Nam imprimis non implicat contradictionem, ut anima pro priori unionis ad corpus, saltem divinitus agat: ergo si ita se habet humanitas Christi, ac illa anima, poterit etiam divinitus agere & mereri, & cur non etiam unionem hypostaticam? quòd autem se non intelligat anima, proficiscitur inde; quia pro illo priori naturæ, verè jam realiter, est unita anima corpori, utpote producta ad exigentiam ultimarum dispositionum, atque adeò ut forma informans, non autem assistens; consequenter jam unita corpori, & quod sequitur, in operando dependens ab eodem, constitutaque in statu, in quo se non potest ita intelligere, ut se intelligit Angelus. Illud quod assumit, perfectiùs operaturam naturam, si sine subsistentia operaretur, non convincit; nam nec in Deo si supponeretur carere subsistentia, deberet ex eo perfectior esse ejus operatio, hoc ipso enim careret nunc subsistentiis.

4. FUNDAMENTUM Pontii disp. 38. Theolog. num. 37. Non poterat Christus habere alia opera meritoria, quæ non dependerent ab existentia humanitatis ipsius; sed existentia humanitatis ipsius, necessario pendebat ab unionem hypostaticam; sicut enim forma accidentalitereducta, habet esse, mediante unionem ad subiectum: ita & humanitas Christi, habet esse, mediante unionem ad VERBUM; & in hoc consistit dependentia humanitatis à VERBO.

RESPONDETUR. Negando demonstrari, quòd existentia ipsius humanitatis, necessario pendeat ab unionem hypostaticam, cùm possit hæc ipsa esse existentia, sine hac dependentia; non posset autem esse hæc, si illi esset essentialis ista dependentia. Formaeducta aliter se habet: quia ipsaeductio, formalisatur per exigentiam, ut ab hac dependenter potentia seu subiecto,

producatur: quàm similem exigentiam, non dicit humanitas ad VERBUM; aliàs non posset existere, nisi exigendo ut sibi uniatur Verbum.

5. FUNDAMENTUM est ex istis, quæ affert Suar. disp. 10. Sect. 3. Nulla Persona Angelica vel humana, potest suam prædestinationem ad gloriam mereri: Ergo nec Christus potuit mereri prædestinationem ad unionem hanc, quæ est quid excellentius præ gloria; & quia, sicut in cæteris prædestinatio est ratio omnis boni supernaturalis, à quo meritum proficiscitur: ita, & in Christi anima & humanitate, à prædestinationem ad unionem omnia proficiscuntur.

RESPONDETUR. Quidquid sit de antecedente, cujus robor tandem resolvitur in hoc axioma; Principium meriti non cadit sub meritum, quàm propositionem Petrus à S. Joseph dicit esse veram non nisi de lege ordinaria, consequenter negari posset antecedens; eò quòd non implicet principium meriti, cadere sub meritum. Sed pro præsentem, disparitas affertur; quia quòd prædestinationem non possit aliquis mereri, ratio est: quia sine prædestinationem, quæ trahit collationem mediòrum supernaturalium, non posset haberi principium illorum actuum elicitivum; jam autem sine unionem hypostaticam, natura humana haberet principium meritorum illorum elicitivum, nempe gratiam habitualement, quàm non implicat independentem ab unionem hypostaticam, conferri humanitati assumptæ. Fieri autem potest, ut aliquis possit majus, & non possit minus, si cætera non sint paria. Unde homo potest generare hominem, non potest generare elephantum. Sic etiam non potest quisquam mereri suam prædestinationem, quæ est minus quid, unionem hypostaticam. Ad alia quæ affert Suar. solvenda.

NOTO 1. Quamvis defacto data sit gratia Christo intuitu unionis, adeoque illà supposita; non implicat tamen dari eandem non illo intuitu; nec apparet implicancia, cur, cùm tali gratia, humanitas unionem mereri non potuerit?

NOTO 2. Si quis non admitteret mutua prioritatem, tueri se posset, quòd nec detur inter Incarnationem & merita; imprimis, quia procederent illa merita à gratia, non intuitu Incarnationis data: Deinde, quòd opera essent causa Incarnationis, Incarnatio autem, non esset causa illorum operum per se, sed sola gratia.

NOTO 3. Dici posse, illa opera fore infiniti valoris; ita tamen, ut non sub formalitate infiniti valoris, accepti à Persona, mererentur, sed sub formalitate elictorum à gratia; diceretque aliquis, principium meriti elicitivum non cadere sub meritum, cadere autem posse principium dignificativum; eò quòd nulla sit in hoc implicancia.

ADDO, ad alia solvenda, quòd non alia quidem merita Christi prævidere potuerit Deus, quàm quæ extitura erant; sed non est necesse, ut

codem

codem modo prævideret illa, saltem in aliquo ligno, quo modo extitura erant: poterant enim, ut dictum supra, inadæquatè prævideri, consequenter poterant prævideri, ut dignificata non nisi à gratia. Unde etiam operatio Christi completè & adæquatè sumpta, idque in decreto completè & adæquatè sumpto, importat subsistentiam VERBI; sed non operatio inadæquatè accepta, & per ordinem ad inadæquatum decretum, & licet decreta operatione, necesse sit decernere & principium illius etiam mediatum, si sit necessarium & indispensabiliter requisitum; sic tamen non requiritur subsistentia; unde etiam illa opera, secundum quod profecta non nisi à natura elevata per gratiam, & secundum quod dignificata à VERBO, essent quidem eadem materialiter, sed non eadem formaliter.

DICES. Si posset decerni & prævideri naturam operaturam sine subsistentia, id ideo esset, quia non necessario pendet in operando ab hac determinata subsistentia: Ergo etiam poterit decerni natura operaturam, sine ullo principio operandi, & actione; quia etiam natura, non pendet ab hoc determinato principio operativo, & actione.

RESPONDETUR. Negando causalem; non enim ideo præcisè id fit, quia non necessario pendet operatio ab hac determinata subsistentia: sed quia simpliciter potest esse operatio, & non dependere à subsistentia. Quamquam, quod sensu concederet aliquis antecedens, eodem concederet consequens.

Punctum Difficultatis 2.

Argumenta Partis affirmantis.

1. ARGUMENTUM objicit sibi Suarez tale. Quamvis absoluta præscientia meriti, in tali humanitate, non antecesserit electionem ejusdem, tamen præscientia conditionata antecessit; præcivit enim Deus, quod, si assumeret humanitatem, in illa, futura erant magna merita.

RESPONDET in suis principiis Suarez. Sed in ordine ad intentum dici potest, etiam præscientia conditionata meritorum dignificationem jam dignitate increatam, non præcessit electionem conditionatam ad unionem: quia conditionatè prævideri debuissent, sine conditionata dignificatione per VERBUM, atque adeo sine titulo condignitatis ad merendam unionem hypostaticam. Si autem non præcessit præscientia conditionata illorum meritorum, ergo erant quid posterius unionem; si posterius, ergo non poterunt mereri jam se priorem unionem.

2. ARGUMENTUM objicit sibi tale. Potuit humanitas Christi prædestinari prius ad gratiam & gloriam, & in illa sic prædestinata poterunt prævideri merita, propter quæ, ad unionem hypostaticam prædestinaretur.

RESPONDETUR. Hæc merita non fore nisi de congruo, non enim forent dignificata dignitate divinâ; consequenter nec induissent rationem condigni meriti.

3. ARGUMENTUM est, Amici. Quod de congruo possit humanitas mereri unionem. Quia scilicet Deus, æterno suo decreto, prius ratione potuit velle efficaciter hanc humanitatem, cum iis gratiæ auxiliis, cum quibus præviderat illam sub quavis subsistentia, sub conditione, bene operaturam; ergo in præmium illorum operum, poterat hujusmodi unionem decernere.

RESPONDETUR. Argumentum ut proponitur non concludit; quia, in præmium meritorum conditionatorum, non datur quidquam absolutum.

4. ARGUMENTUM est à pari.

1. PARITAS. Poterat per nos Christus mereri electionem suæ Matris, etiam per merita subsequenter decretum, de electione Matris: quia poterat mereri per merita ultimò completa morte Christi, quæ mors posterior erat, electione Matris; ergo etiam poterat sibi mereri unionem, per merita sequentia unionem.

RESPONDETUR. Imprimis, tenendo quod Christus sit meritis meritis, licet non morte, electionem hujus matris: non erit jam difficultas; sed tenendo, quod etiam morte id mereatur, recurri debet, ut dictum supra in simili, ad acceptionem mortis, quæ prior fuit electione Virginis, & independens ab eadem; consequenter, in hoc merito, non ostendetur quidquam, quod causaretur ab aliquo posteriori. In præfenti autem præcessit unio hypostatica dignificans merita Christi: consequenter, si tribueretur illius actionibus vis merendi eandem unionem, hoc ipso poneretur, quod prius, causetur ab aliquo posteriori. Rursum, titulus Redemptoris præservativi præcessit signo electionem Matris: qui redemptor præservativus, etiam mortem suam conditionatè obtulit; si obtulit, cum ipsa mors conditionata compleatur sui esse absoluto, etiam illa merita, hoc sensu complebuntur, absolutâ morte; nec jam ostendetur, quod aliquid prius, causatum sit, à posteriori: cum illa conditionata mortis oblatio, præcedat electionem Virginis, hocq; non nisi sensu compleatur absolutâ morte, quæ est quid posterius Virgine, quia conditionata implentur absoluto. Jam autem quia non potest ostendi, quod conditionata prævisio meriti, condignè merentis unionem hypostaticam, & tamè præcedens eandem, debeat compleri absoluto merito: ideo non potest dici, quod illis sit meritis, tanquam completis, merito absoluto. Quod autem non præcesserit conditionatum meritum de condigno, probatum in responsione ad 1. Posset quis dicere, quod id meritis sit Christus Matri, sed non morte; possetque se tueri, quod etiam in Bulla Alexandri VII. præcitata, ubi agnoscitur Beatissimam

tissimam præservatam esse ab Originali, nihil habetur de morte Christi. Nam verba Pontificis sunt. *Intuitu, inquit meritorum IESU Christi, ejus Filii, humani generis Redemptoris, à macula peccati Originalis præservatam immutam.* Ubi nihil loquitur Papa de morte Christi; sed hoc videretur esse derogatio dignitati Virginis, non participantis ex thesauro præcipuo, mortis & Passionis illius. Deinde cum Pontifex dicat id factum esse intuitu meritorum Filii, jam debuit id proficisci ex meritis, post prædictum, quod illa esset mater, quia scilicet illa merita, sunt à Filio Virginis, dicere autem, quod sint à Filio Virginis materialiter, seu qui postea erat decernendus Filius, videtur, quod non simpliciter acciperentur verba Papæ, in Bulla sua dogmatizantis. Posset item quis dicere, aliud esse, loqui de electione in matrem, & aliud de præservatione ab originali: illud, posset dicere factum ex meritis, independens à morte & matre, non tamen hoc posterius: possent enim signa rationis legitime formari, quibus, decreta substantiâ maternitatis, remitteret, decernendum de titulo immaculatæ Conceptionis, ad posterius signum, scilicet jam sequens mortem absolute prævisam; & ita respondens negaret maiorem supra assumptam ab Amico: quod eadem merita, quæ fuerunt causa electionis, fuerint causa redemptionis. Addo, hanc difficultatem etiam aliis solvendam esse, nam Christus est Redemptor Angelorum præservativus, idque suâ morte, & quomodo morte, siquidem decretum de illis servandis in gratia, præcessit absolutam prævisionem mortis?

2. PARITAS. Angeli meruerunt gratiam habitualement per actus, solum naturâ priores, ipsâ gratiâ. Ergo idem potuit Christus, per ordinem ad unionem hypostaticam.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia pro illo priori antecedentiâ, intelligitur jam principium elicitivum & elevativum, adeoque dignificativum, condistinctum à gratia habituali, nempe auxilium supernaturale; jam autem in præsentem, pro illo priori antecessione ad unionem hypostaticam, non intelligitur quidquam dignificativum, dignitate proportionatâ ad præmium, quod est unio hypostatica. Deinde hoc sensu conceditur, ut sint merita non nisi naturâ priora; quod scilicet, eodem instanti, sint, gratia habitualis & meritum; non autem quod gratia, quæ est posterior naturâ, eliciat illa merita, & dignificet.

3. PARITAS. Potest conferri merces in spem futuri pretii. Ergo & unio hypostatica, potest offerri in spem meritorum Christi.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia in casu antecedentis, intelligitur dignitas mercis ad pretium. Nec ipso pretio, stat illius dignitas; jam autem non potest, ante unionem hypo-

staticam, intelligi dignitas meriti, ipsaque unio, dat meritis pretium.

4. PARITAS. Modus causandi in causa meritoria, est similis valde modo causandi, causæ finalis; & ideo, quemadmodum finis, in apprehensione præexistens, causat sui ipsius executionem, ita & causa meritoria præexistens, poterit mereri executionem sui principii.

RESPONDETUR. Quando finis causat, habet jam aliquid proprium, sui constitutum in ratione finis, nempe bonitatem, sui gratiâ appetibilem, quæ antecedit sui executionem; jam autem illa merita, pro illo priori, non habent dignificativum proportionatum ad præmium; & si illud dignificativum intelligeretur, hoc ipso jam intelligeretur habitum, quod primò haberi deberet.

5. PARITAS. Potest rex militi dare arma, sciens, bene ipsi usurum, ita ut ipsa arma, sint præmium meritorum.

RESPONDETUR. Quia intelligitur antecedens fortitudo militis, dignificativa illius meriti, ideo concedi potest antecedens; non potest autem pro illo priori, intelligi dignificativum, per ordinem ad illud præmium; nec accipit in præmium miles suum robur, quo dignificat illud meritum: acciperet autem in præmium Christus, id, quod dignificat illius meritum.

5. ARGUMENTUM. Potuit Deus liberaliter, & omnino gratuito decernere, dare Christo unionem hypostaticam, propter merita, ab eadem ipsa unione, participantia valorem.

RESPONDETUR. Potuisse Deum decernere liberaliter unionem hypostaticam, sed non ita, ut illi liberali decreto, forent pro commotivo ipsa merita, unione jam hypostatica dignificata: quia hoc ipso, prius, causaretur à posteriori. Concedo quidem quod ordine intentionis prævideri possint prius merita Christi, præ ordine executionis; quia tamen, in ipso ordine intentionis, jam intelligeretur simul unio hypostatica, pro illo ordine intentionis, consequenter, jam se non posset habere per modum præmii, cum præmium debeat habere, rationem posterioris.

INSTABIS I. Per nos, & liberaliter, & titulo meritorum, movetur Deus ad prædestinationem formandam; ergo & ad decretum unionis potest moveri, & suâ liberalitate, & intuitu meritorum Theandricorum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia pro illo signo, pro quo intelliguntur merita, nondum intelligitur factum decretum prædestinativum; & si intelligeretur, jam non essent illa merita motivum illius decreti; jam autem pro illo signo, pro quo intelliguntur merita Theandrica, intelligitur jam unio hypostatica; ergo non potest esse præmium, quod debet habere rationem posterioris. In idem recidet, quod illa merita non sint effectus prædestinationis:

tionis; consequenter, si moveant ad prædestinationem, effectus non erit causa suæ causæ; jam autem merita Theandrica sunt effectus, suo modo, unionis hypostaticæ: ideoque si unionem causarent, causaretur prius, ab aliquo posteriori, ad eoque causa, à suo effectu.

INSTABIS 2. Iusti merentur absolute gratiam habitualement & gloriam, licet gratia & gloria, sint præfinitæ ante prævisionem meritorum; quia præfinitur, ut conferendæ in ordine executionis, propter merita; Ergo poterit dici & unio hypostatica, decreta, intuitu meritorum Theandricorum.

RESPONDETUR. Casum antecedentis verum esse: quia, in quo signo intelligitur liberalitas, tanquam motivum prædestinationis, nondum intelligitur prædestinatio, sed se habet per modum posterioris: si se habet per modum posterioris, nihil sequitur absurdi, ut ipsa gratia & gloria cadat sub meritum; jam autem cum intelliguntur illa merita dignificata, unione hypostaticâ, hoc ipso jam intelligitur unio; si intelligitur, jam non potest habere rationem præmii, quia nec rationem posterioris. Rursus, quando decernitur liberaliter gloria, non decernitur dependenter ab actibus visionis ponendis, eo quod hoc ipso intelligeretur ejus antecedentia, cujus deberet intelligi sequela; ita nec potest decerni unio hypostatica, dependenter à meritis Theandricis, quæ sunt posteriora illis.

INSTABIS 3. Etiam hoc decretum unionis, factum est, ut respiciat unionem, tanquam dandam propter merita.

RESPONDETUR. Negando illud sic potuisse formari.

6. ARGUMENTUM est. Saltem potuit Christus, mereri excessum hujus unionis, præ illa; quia potuit Deus decernere humanitatē Christi, cum hac vel illa unione hypostatica indeterminate; & Christo sic præfinito, potuerunt videri merita, ex quibus prævisis, potuit velle hanc potius unionem. Pertrahat hoc punctum Aldrete disp. 27. & affirmat Sect. 4.

RESPONDETUR. Vi unionis hypostaticæ, potuisse mereri Christum, ut sibi, per posterius, daretur in præmium excessiva aliqua unio, neque enim tunc, deberet causari prius, à posteriori; non tamen potuit mereri primam unionem, ex dictis. Sed quia hæc merita, erant merita nunquam ponenda, non poterant movere efficaciter, ad dandam præsentem unionem: quod applica, etiam inferius dicendis.

INSTABIS 1. Aldrete. Principium merens, quod est formaliter elicivum meriti, jam intelligitur determinatum, & simul merita præfinita; ergo illis potuit moveri Deus, ad conferendam unionem de se meliorem.

RESPONDETUR. Concedo totum. Sed nego, moveri potuisse ad conferendam unionem primam.

INSTABIS 2. In ipsa unione distinguendum est per rationem, quid cadat sub præmio, & quid detur gratis? hoc enim fit etiam in humanis, dum commutantur dignitates.

RESPONDETUR. Hæc duo distingui posse; sed nego etiam hoc distincto, quod posset cadere sub meritum condignum, prima unio hypostaticâ.

INSTABIS 3. Id, quod dignificat opus, non debet realiter distingui ab ipso præmio.

RESPONDETUR. Hoc concessio, negatur, quod opus non debeat semper habere prioritatem, respectu præmii; quam prioritatem non haberet, si primam unionem, ut dictum, mereretur.

INSTABIS 4. Potest distingui in gratia, quod se habet per modum formæ dignificantis opus ad præmium; ergo idem dicendum de commutatione unionis hypostaticæ in meliorem.

RESPONDETUR. Concedo totum; sed nego, quod prima unio unquam cadat sub meritum.

INSTABIS 5. Si meritum videatur infallibiliter elicivum, sive detur hoc principium, sive aliud, poterit, qui recepturus est præmium, pacisci cum remunerante, ut sibi detur hoc melius principium.

RESPONDETUR. Potest pacisci, ut sibi detur pro post, non autem primo; propter dicta.

7. ARGUMENTUM. Cum merita Christi sint infiniti valoris, & non possint sufficienter remunerari per præmia subsequenter, ideo extendere debent suam activitatem ad præmium, de quo hic.

RESPONDETUR. Non posse id fieri, quia causaretur à posteriori id, quod prius est; hoc autem repugnat.

Punctum Difficultatis 3.

Quid tenendum?

ASSERO 1. Opera elicita à natura per vires gratia, proprii naturæ ante unionem, nihilominus in instanti reali unionis, si sumantur prout sunt à parte rei, habent condignitatem indeterminate ad aliquam unionem hypostaticam.

RATIO. Quia adæquate sumpta dignificantur in re dignitate VERBI, respectu autem meritorum dignificationum dignitate VERBI, non est excedens præmium, aliqua unio hypostatica, ut dictum supra.

ASSERO 2. Eadem opera sic sumpta, habent quidem dignitatem coæquationis, ad unionem hypostaticam propriam & primam, sed non habent rationem meriti. Partire dignitatem coæquationis à formalitate meriti, coæquatio, stat in æquali dignitate: formalitas autem meriti, stat in conditione actionis laudabilis, natæ habere collationem præmii, sui intuitu.

I. Pars Asserti

PROBATUR. Quia scilicet dignitas illius

* m

actio-

actionis, habet eandem dignitatem, quam unio hypostatica; ergo habet æqualitatem dignitatis.

II. Pars, in qua in præsentis difficultas.

PROBATUR. Tum, quia pro illo priori, & esset intelligibilis dignitas oriunda à Persona Verbi, utpote tribuens rationem meriti de condigno ad unionem hypostaticam: quæ dignificabilitas, ut supponitur, non potest haberi, nisi ab aliquo increato; & non esset intelligibilis: quia si esset pro illo priori intelligibilis dignificatio orta à Persona VERBI, & haberent antecedentiam merita ad illam unionem, utpote causa illius moralis; & non haberent antecedentiam: quia jam, pro illo priori, intelligeretur simultas unionis. Tum, quia si merita antecederent tempore, non haberent rationem meriti de condigno ad unionem hypostaticam; ergo etiam si sumantur priora intelligibilitate præ unionem, non sunt intelligibilia tanquam merita de condigno. Tum quia & essent illa merita de condigno, ut supponitur: & non essent: quia in antecedentia ad dignitatem, non sunt digna, essent enim digna sine forma dignitatis; sed, pro illo priori naturæ, haberent antecedentiam ad dignitatem: quia haberent antecedentiam ad unionem hypostaticam, quæ est illorum dignitas. Addo, implicat non præcessisse id, quod præcessit: sed si deberet vi meritorum subsequentium decerni Incarnatio, debuisset id non præcedere, quod præcessit: Ergo id implicat. Minor probatur. Si vi meritorum subsequentium decerni posset Incarnatio, ante illa merita non debuisset præcessisse decretum, utpote quid sequens illa merita; & tamen præcessit decretum, quia præcessit unio dignificans illa merita, adeoque & decretum circa illam.

Cæterum merita illa accepta non secundum condignitatem ab unione hypostatica derivata, sed merè acceptam ex gratia, possunt esse merita de congruo, unionis VERBI. Quia non est ratio, cur Deus tot gratias conferre non possit creaturæ, cum quibus se congruè disponat ad unionem hypostaticam, accedente præcipue pacto, de illa danda in præmium; quod pactum non implicat.

DICES I. Nullum haberi fundamentum sic exaltandi merita, dignificata præcisè per dignitatem gratiæ.

RESPONDETUR. Haberi fundamentum in principio negativo, Non implicat; & in principio: quia est multa dignitas thesauri gratiarum.

DICES 2. Ergo non erit fundamentum, cur defuncto Christus sic non sit meritis unionem.

RESPONDETUR. Quia ex una parte non præcessit gratia unionem hypostaticam; & ex altera parte, quia omnis gratia, data Christo, intuitu unionis hypostaticæ, non ergo illam præcessit; quod requiritur ad meritam.

DICES 3. Merita naturalia non possunt mereri gratiam supernaturalem, etiam de con-

gruo: Ergo nec supernaturalia, unionem hypostaticam.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia antecedens docet Fides contra Pelagium: quod de consequenti non habetur. Rursus, quia gratia, per Augustinum, non esset gratia, si naturæ deberetur; quod non sequitur in casu consequentis. Et quamvis, in ratione entis & ordinis, non magis distent, meritum supernaturale & unio hypostatica, quàm natura & gratia; in ratione tamen præmiabilis, ex dictis, magis distant.

ASSERO 3. Merita prout non dignificata unionem hypostaticam, non sunt merita condigna ad unionem hypostaticam.

RATIO: Quia meritorum condignitas ad unionem hypostaticam, non apparet, quòd aliunde accipi possit, quàm ab aliquo increato.

DICES. Merita creata merentur de condigno visionem beatam, ergo & unionem hypostaticam.

RESPONDETUR. Disparitas est, quia majus est, habere in præmium Deum substantialiter ingredientem aliquod compositum, quàm esse Deum objectum actus intuitivi, si cætera adsint paria.

DIFFICULTAS III.

An Christus meruerit unionem per opera subsequenteria?

ASSERO I. Per merita subsequenteria, etiam prout non dignificata à Persona VERBI, poterat Christus mereri unionem hypostaticam de congruo.

RATIO: Quia ex una parte tale meritum non implicat, ex alia, dignificatio illius, haberi potuisset à gratia.

ASSERO 2. Opera Christi subsequenteria, poterunt habere veram rationem meriti de condigno, respectu conservandæ unionis, v.g. Opera Christi primâ horâ elicita, poterant habere vim merendi, ut conservetur unio hypostatica per æternitatem.

RATIO: Quia opera subsequenteria possunt mereri aliam unionem, imò & primam alteri; ergo possunt mereri & conservationem suæ unionis. Deinde, si quid obfaret, quominus mereri possent illa opera conservationem illius unionis, id ideo esset, quia præsupponerent unionem; sed hoc non obest, quia non præsupponerent unionem prout conservatam, sed prout antecedentem. Denique non implicat fieri cum Christo pactum, ut detur illi in præmium conservatio unionis, & ut, ex vi illorum operum prævisorum, decernatur conservatio.

DICES. Illa unio, prout antecedens opera subsequenteria, est causa operum subsequentium, & opera subsequenteria essent causa conservandæ illius unionis: ergo illa unio antecedens esset causa sui ipsius conservandæ.

RESPON-

RESPONDETUR. Non esse absurdum, ut idem sit causa moralis suae conservationis, quia iam tunc conservans physicum, esset distinctum ab ipsis illis meritis, causatis ab illa unione, & impetrantibus illam conservationem.

ASSERO 3. *Non constare, quod conservatio unionis, data sit, in premium meritorum Christi.*

RATIO: Quia nec Patres, nec scriptura de hoc loquitur.

QUAESTIO III.

De Motivo Incarnationis, quod sunt Merita Beatissima, & Sanctorum Patrum.

Quod attinet ad Meritum Beatissima.

ASSERO 1. *Non potuisse Beatissimam mereri de condigno substantiam Incarnationis.*

RATIO: quia est summa improportio cuiusque meriti creati, ad tantum praemium.

ASSERO 2. *Non implicat contradictionem, ut de condigno, mereretur sibi Maternitatem.*

RATIO 1. Asserti, quia si implicaretur necid mereretur, implicaret ideo, quia hoc ipso deberet mereri substantiam Incarnationis: sed id non sequitur: quia, sub eo non nisi respectu, merendo Beatissima ut sit Mater Dei, meretur substantiam Incarnationis, si in ante, & ex vi aliis moti- vi, non praedecreta jam fuisset substantia Incarnationis: sed est praedecreta; Ergo.

RATIO 2. Quia Maternitas Dei, vel physice vel moraliter accepta, non excedit vim meriti etiam condigni creati: quia, esse Filium Dei adoptivum, est quid majus precise, quam esse physice Matrem Dei; idque innuit Christus, qui eos qui faciunt voluntatem Patris, appellat Patres & matres: & Augustinus; *Majus est, inquit, concipere Deum mente, quam ventre*; sed mereri, esse Filii Dei adoptivi, v. g. per gloriam, vel per augmentum gratiae, idque de condigno, competit merito creato, ergo & esse maternitatis physici. Quod vero non excedat moraliter maternitas condignitatem meriti creati, Ratio est: quia independentem a maternitate, poterat tantam vel aequalem gratiam habere Virgo Beatissima, qualis est necessaria ad promerendam gratiam maternitati annexam.

RATIO 3. Quia id non implicat.

ASSERO 3. *Non improbabile esse, quod defacto meruit sibi Maternitatem Beatissima.*

RATIO 1. Auctoritatis. Habet id Antiphona Ecclesiae; *Quia quem meruisti portare.* Et Oratio. *Dens qui gloriosa Virginis corpus & animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, &c.* Hieronymus: *Tante, inquit, Puritatis MARIA exspuit, ut mereretur officii Mater Filii Dei.* Et Greg. in lib. 1. Reg. c. 1. *An non, inquit, Mons sublimis MARIA, quae, ut ad conceptionem aeterni VERBI peringeret, meritorum verticem, supra omnes choros, usque ad solium Deitatis exivit.* Qui modi lo-

quendi non significant solam dignationem Dei gratuitam, quae etiam vocari solet gratia & meritum, quo sensu sumitur in Oratione Ecclesiae de S. Anna, quae dicitur meruisse, esse mater Genitricis Domini; sed significant simpliciter actiones, quae id merentur. Rursus, sensus illius Orationis de S. An. procedit de gratia pariendi, ne foret sterilis. Quanquam si etiam illi concesseris prerogativam meriti, ut esset mater Virginis, convinci non poteris, imò simpliciter verba Orationis accipies: nec id tribuendum aliis, quia illis id non tribuit Ecclesia. Concesso autem quod id meruerit Beatissima, concedi debet, quod condigne meruerit; quia meritum simpliciter dictum, supponit pro principali, principale autem in meritis, est meritum condignum.

RATIO 2. Quia non est ita certum, quod, praeter gratiam & gloriam, non possimus nobis quidquam mereri supernaturaliter de condigno, quod si aliquid aliud: cur non & Maternitatem Beatissima?

RATIO 3. Quia si Beatissima non meruisset de condigno maternitatem, id ideo esset, vel quia non supponeret habuisse gratiam, vel quia omnes gratiae illi datae sint, intuitu maternitatis Dei; sed utrumque hoc non probat intentum. Non *primum*: quia antequam supponebatur electa in matrem Dei, supponebatur jam Christus, caput influens in membra, supponebatur Christus mortem acceptasse, & cetera similia; cur ergo virorum meritorum, non potuisset praevideri operatura? Non etiam secundum: quia quamvis aliqua gratiae datae sint Beatissimae intuitu maternitatis, non est tamen necesse dari omnes; cur ergo defacto, ratione illarum aliquarum gratiarum, non potuisset & operari, & praevideri operatura? Quod autem Christus non habuerit ulla gratias, nisi intuitu Incarnationis, habuerit autem Beatissima, referri debet in signa rationis, & decreti, supra assignata; quia scilicet Beatissima, ante suam maternitatem, potuit praevideri, habens gratiam ex alio principio, quam ex maternitate, nempe vi capitis, & vi decreti quoad substantiam Incarnationis, quam sequitur acceptatio mortis, & cetera similia. Jam autem antequam Christus decretus est caput influens, adeoque, ante decretum Incarnationis, in nullo priori signo cum gratia praevideri potuit defacto. Deinde, cum Sancti doceant, Beatissimam meruisse maternitatem, hoc ipso docent, praecessisse merita ante maternitatem: consequenter, praecessisse principium merendi, ante maternitatem: adeoque, illa principia non esse data, ex subsequenti, decreti jam maternitatis; quod tamen non docent de Christo.

Quod ad Sanctos Patres attinet.

ASSERO 1. *Eos non potuisse mereri de condigno substantiam Incarnationis.*

* m 2

RATIO

RATIO est. Maxima improprio tantum mysterii, cum quocunque merito creato.

ASSERO 2. *Potuisse illos mereri de congruo substantiam incarnationis.*

RATIO est: Quia id non implicat; præcipue autem, cum potuerint habere gratiam, independentem à meritis Christi & elicita ex hac gratia operationes in hunc finem offerre, quo casu, non erit ratio, cur de congruo id mereri non potuerint?

ASSERO 3. *Defecto non meruisse illos de congruo substantiam incarnationis.*

RATIO est: Quia omnes, quæ Sanctis Patribus datæ erant gratiæ, intuitu incarnationis datæ sunt; ergo jam supponebatur incarnatio, ante illorum merita congrua.

ASSERO 4. *Aliquos ex illis, ut David, Abraham, meritos fuisse circumstantiam incarnationis, quod ex his Parentibus Christus nasceretur.*

RATIO, Authoritas Scripturæ ex Gen. 27. 2. Reg. 2. 1. Paralip. 22.

ASSERO 5. *Plures ex ipsis meruerunt incarnationis circumstantiam, quæ est, Acceleratio. Non quod citius facta quam primò Deus decreverit;*

sed quod non decrevisset tam citò, nisi prævidisset preces illorum.

RATIO asserti est authoritas scripturæ, ubi Dan. 9. Hebdomades dicuntur abbreviatæ.

DICES. Merita Christi non poterant dari, nisi cum hac duratione; ergo cum sint prævisa merita Christi, ante Patrum merita, utpote causa meritorum, quæ conveniebant Patribus: prævisa sunt cum hac duratione; ergo determinatio de hac duratione præcessit illorum merita: ergo ulterius, tempus incarnationis non cadebat sub rationem meriti Patrum.

RESPONDETUR. Pro aliquo signo rationis, non est necesse prævideri omnia identificata realiter; nam ubicatio, ut diximus in physicis, identificatur realiter entitati, nec tamen fuit necesse, in primo decreti signo, statim decerni de omnibus ubicationibus Christi: esse item huius filium, identificatur entitati Filii, nec tamen erat necesse prævideri in primo decreti signo, cujus esset futurus Filius Christus; ita ergo nec erat necesse prævideri illa merita, cum hac duratione. Confule alios fusiùs ista tractantes.

DISPUTATIO IV.

De ipsa Incarnatione.

Tractando de ipsa Incarnatione secundum se, tria potissimum expendi possunt. *Primo*, quid sit incarnatio, accepta, secundum quod dicit unionem Personæ divinæ, cum natura humana? *Secundo*, quid sit incarnatio, secundum quod dicit, terminum illum cui assumere convenit, nempe secundam Personam? *Tertio*, Quid defecto sit unitum isti Personæ, seu quid assumptum?

QUÆSTIO I.

De Incarnatione prout dicit unionem.

In Christo duplex unio est. *Primo*, unio corporis & animæ rationalis: deinde unio naturæ humanæ, cum Persona VERBI. Distinctas esse has uniones, probat imprimis distinctio extremorum unibilium; unio autem sequitur naturam unibilium. Quod etiam à posteriori probatur: quia facta est separatio inter animam & corpus, adeoque disunio, in triduo mortis; cum tamen unio hypostatica soluta non fuerit; secundum illud Damasceni, *VERBUM, quod semel assumpsit, nunquam dimisit.* De prior unionem hic non agitur, quia idem de illa dicendum, quod

de unionem in homine. De hac altera hic disputabitur.

DIFFICULTAS I.

Quid unio Hypostatica?

Tota hæc quæstio manca esset, non præsuppositis istis, quæ in simili dicta in Philosophia; magis propria huius loci hic attinguntur.

DICENDUM est 1. *Unionem hypostaticam salvari non posse, sine aliqua entitate modali.*

PROBATUR principio in materia de distinctionibus stabilitis. Impossibile est, transire ab uno contradictorio ad aliud, sine sufficienti mutatione, ergo & à non esse terminati Personæ divinæ, ad esse terminati eadem, impossibile est transire sine sufficienti mutatione; sed nulla alia sufficiens ostenditur, nisi ponatur entitas modalis: ergo. Subsumpti antecedens probatur solâ inquisitione, quæ sit illa mutatio? defendetur, quæ hoc antecedens mox dicendis. Et secundum hanc conclusionem convenimus cum Modalistis.

DICENDUM 2. *Illæ Modalitates, non habebit rationem dispositionis formaliter, sed connotari determinati, ut VERBUM personaliter naturam hanc*